

Linžiloo kaŋ Matiyu n'a hantum

Citaaboo fahamandiroo

Isa Almasihu taaliboo kaŋ maqnoo ti Matiyu, i ga nee a se mo Lewi no ka citaaboo woo hantum. Nga goyoo man'ti kala alkaasidiyan, a n'a naŋ ka hanga Isa. Waatoo kaŋ Isa koy beena ra banda ga, Matiyu na Isa teegoyey hantum ka Alyahuudey bayrandi boro kaŋ ti Isa Almasihu.

Za zaman Alyahuudey ga bora kaŋ Irkoy n'a suuba kaŋ ti ngi Hallasikaa batu. Za gayyan Irkoy diyawey na Hallasikaa kaayanoo silbawey bayrandi. Matiyu citaaboo ga cebe kaŋ zanka taanaa kaŋ maqnoo ti Isa kaŋ hayandi Betelehem koyraa ra ti Hallasikaa.

Matiyu ga cebe mo kaŋ Isa ti Alyahuudey kokoyoo kaŋ na Irkoy Laamaa šintin laboo ga. A na tammaasa kayfanteyan tee ka nga hinoo cebe.

Matiyu citaaboo ga Isa cawandoo zamna zamna beeri guu:

1. Tondi hondoo boŋ waazoo.

2. Hayey kaŋ Isa n'i har borey se kaŋ ga hima ka Irkoy Laamaa šennoo waazu.

3. Irkoy Laamaa sirrey.

4. Takaa kaŋ nda Irkoy Laamaa borey ga huna cere ra.

5. Takaa kaŋ nda boro ga Irkoy Laamaa hinoo batu.

Citaaboo woo ra ir ga dii kaŋ Isa buuyanoo nda nga tunyanoo ga cebe kaŋ a goo nda hini zunubu nda buuyan ga.

Isa Almasihu kaagey

(Luka 3.23–38)

1 ¹Isa *Almasihu assiloo taarikoo ti woo. Isa man'ti kala *Dawda Haamaa, Dawda mana hun kala Ibrahima ga. ²Ibrahima na Isiyaka hay. Isiyaka na Yakuba hay. Yakuba na Žuda nda nga armey hay. ³Žuda na Peres nda Zera hay Tamar ga. Peres na Hesron hay. Hesron na Aram hay. ⁴Aram na Aminadab hay. Aminadab na Nahišon hay. Nahišon na Salmuni hay. ⁵Salmuni na Bowazu hay Rahab ga. Bowazu na Obed hay Rutti ga. Obed na Yišay hay. ⁶Yišay na Dawda hay kaŋ ga kaa ka tee kokoy.

Dawda na Sulaymaana hay Uri wandoo ga. ⁷Sulaymaana na Roboham hay. Roboham na Abiya hay. Abiya na Azaf hay. ⁸Azaf na Žozafat hay. Žozafat na Žoram hay. Žoram na Oziyas hay. ⁹Oziyas na Yotam hay. Yotam na Akaz hay. Akaz na Ezekiyas hay. ¹⁰Ezekiyas na Manase hay. Manase na Amon hay. Amon na Žosiyas hay. ¹¹Žosiyas na Žožakin nda nga armey hay Babilon koyyanoo waati.

¹²Babilon koyyanoo banda ga, Žožakin na Šaltiyel hay. Šaltiyel na Zorobabel hay. ¹³Zorobabel na Abihud hay. Abihud na Eliyakim hay. Eliyakim na Azor hay. ¹⁴Azor na Sadok hay. Sadok na Ašim hay. Ašim na Eliyud hay. ¹⁵Eliyud na Eleyazar hay. Eleyazar na Matan hay. Matan na Yakuba hay. ¹⁶Yakuba na Isufi hay. Isufi ti Maryama kurpoo. Maryama ga Isa hun kaŋ se i ga nee Almasihu.

¹⁷Alwaddawey kul, k'a dii za Ibrahima ga ka koy Dawda ga man'ti kala alwadda woy cindi taaci (14). Za Dawda ka koy hala Babilon koyyanoo ga man'ti kala alwadda woy cindi taaci (14). Babilon koyyanoo hala Almasihu ga man'ti kala alwadda woy cindi taaci (14).

Isa Almasihu hayyanoo*(Luka 2.1–7)*

¹⁸Takaa ne kaɗ nda Isa *Almasihu huru aduɗɗa ra. Maryama kaɗ ti naɗoo, kurɗe wiroo ti Isufi. I mana gorokasinay kaɗ a na gunde zaa *Hundi Henanantaa hinoo ra. ¹⁹Isufi, nga kurɗe wiroo man'ti kala boro ŝerrante, a si baa nga ma moo kayandi a ga, woo se a baa nga m'a naɗ tuguyan ra. ²⁰A goo ma miile kaɗ ir Koyoo almalayka foo ne ka bangay a se handiri ra ka nee a se: «Isufi, Dawda haamaa masi hunbur ka Maryama zaa, a ma tee ma ne wande, zama gundoo kaɗ a n'a zaa, Hundi Henanantaa hinoo k'a tee. ²¹A ga iz'aru hay, de ma maɗɗoo daɗ Isa (maanaa «ir Koyoo ti hallasiyan»), zama nga no ma nga jamaa hallasi ngi zunuboo ra.»

²²Woo kul teendi hala hayaa kaɗ ir Koyoo na annaboo donto a m'a har ma tabati, a nee:

²³«Nga ne, hondiyaa ga gunde zaa, a ga iz'aru hay,

i ga maɗɗoo daɗ Emanuwel»^a

kaɗ maanaa ti «Irkoy goo ir gamey ra».

²⁴Kaɗ Isufi tun jirboo ra, a n'ir Koyoo almalaykaa yaamaroo tee ka nga wande wiroo dii. ²⁵A mana gorokasinay nda a hala a na iz'aroo hay, a na maɗɗoo daɗ Isa.

^a1.23 Ezayi 7.14.

Handaray bayraykoyniyaj kaa ka Isa guna

2¹ Isa hayandi Betelehem, Žude gandaa ra, kokoyoo kaŋ se i ga nee *Herod zamanoo ra. Handaray bayraykoyniyaj ne ka hun waynahunay ka kaa Žerizalem, ²i nee: «Man Alyahuudey kokoyoo kaŋ hayandi? Ir dii nga handaraa^b waynahunay. Ir kaa ka sujudu a se.» ³Kaŋ kokoyoo Herod maa woo, a zalba, de Žerizalem kul zalba a bande. ⁴A na jamaa *sargari juwalkey jineborey nda *Citaaboo baykey marga hala i ma nga bayrandi nongoo kaŋ ra *Almasihu ga hima ka hayandi. ⁵I nee a se: «Betelehem kaŋ goo Žude, zama hayaa ne kaŋ annaboo n'a hantum:

⁶«Ni, Betelehem kaŋ goo Žude gandaa ra,
šikka sii kaŋ ni man'ti Žude koyra jaŋey kul ikaccaa,
zama jineboro foo ga hun ni ra kaŋ g'ay jamaa Izirayel kur.»^c»

⁷Waatoo din Herod na bayraykoyney cee tuguyan ra ka alhabar cimoo ceeci waatoo kaŋ handaraa bangay ga. ⁸Woo banda ga, a n'i donto Betelehem ka nee: «Wa koy, de war ma zanka taanaa alhabar cimoo ceeci. Nda war dii a, war m'a bayrandi ya ne hala agay mo ma koy sujudu a se.» ⁹Waatoo kaŋ i na haŋajer kokoyoo se ka ben, i koy. Nga ne, handaraa kaŋ i dii a waynahunay goo ma dira jiney ra hala waatoo kaŋ ra a kay nongoo kaŋ ra zankaa goo se beene. ¹⁰Kaŋ i dii handaraa, i hanse ka naali. ¹¹I huru hugoo ra, i dii zanka taanaa nda Maryama nga jaa. I sonbu ka sujudu zankaa se. I na jinawey feeri kaŋ ra ngi almaney goo ka gomni tee zankaa se kaŋ ti wura, nda dugu, nda *mir. ¹²Woo banda ga, Irkoy bayrandi i se handiri ra kaŋ i masi yee Herod do. I na fondo tana zaa ka yee ngi gandaa ra.

I na Isa ka zuru ka koy Misira

¹³Waatoo kaŋ i koy, ir Koyoo almalayka foo ne ka bangay Isufi se handiri ra ka nee: «Tun ni boŋ ga, ma zanka taanaa nda jaŋoo zaa, ma zuru ka koy Misira. Ma cindi no din hala waati kaŋ ay šelaŋ ma ne, zama *Herod ga ceeci ka zankaa halaci.»

¹⁴Isufi tun, a na zanka taanaa nda jaŋoo zaa cijinoo ra ka koy tugu Misira. ¹⁵I cindi no din hala Herod buuyanoo ga, hala hayaa kaŋ ir Koyoo na annaboo donto a m'a har ma tabati, a nee:

«Ay ciya ag'iz'aroo se a ma hun Misira.»^d

Zankey wiianoo

¹⁶Kaŋ Herod dii kaŋ bayraykoyney na nga kuubi, a hanse ka futu, de a sanba ka nee i ma Betelehem nda nga laamaa kul zankey wii kaŋ goo nda jiiri hinka nda wey kaŋ goo jiiri hinka se ganda, zama bayraykoyney šennoo ga nga jiirey si bisa woo.

¹⁷Waatoo din hayaa kaŋ annabi Žeremi dontandi a m'a har tabati. A nee:

¹⁸«Kaati mandi Rama ra,
hēeni nda booro booboyaŋ.
Rašel ga nga izey hēe.
A mana yadda nga binoo ma yay,
zama i mana cindi.»^e

Isa nda nga hayragey kaa ka hun Misira

¹⁹Waatoo kaŋ *Herod buu, ir Koyoo almalayka foo ne ka bangay Isufi se handiri ra Misira. ²⁰A nee: «Tun ni boŋ ga, ma zanka taanaa nda jaŋoo zaa, ma koy Izirayel

^b2.2 Kabuyaney 24.17.

^c2.6 Miše 5.1.

^d2.15 Oze 11.1.

^e2.18 Žeremi 31.15.

gandaa ra, zama borey buu kaɗ ga ceeci ngi ma zanka taanaa hundoo kaa.»²¹ Isufi tun, a na zanka taanaa nda naɗoo zaa, de a koy Izirayel gandaa ra.²² Amma kaɗ a maa kaɗ Arkelus no ma Žude laama nga baabaa Herod dogoo ra, a hunbur ka koy no din. Irkoy ŧelaɗ a se handiri ra, a koy Galile gandaa ra.²³ A kaa ka goro koyraa ra kaɗ se i ga nee Nazaret, hala ŧennoo kaɗ annabey n'a har ma tabati kaɗ ti: «I ga maɗnoo daɗ Nazaret bora.»

Yehiya kaŋ ti batizekaa waazoo

(Marku 1.1–8; Luka 3.1–18; Yehiya 1.19–28)

3¹ Haney din ra, Yehiya kaŋ ti *batizekaa bangay Žude saajoo ra ka waazu, ² ka nee: «Wa *tuubi, zama beenaa *Laamaa man.» ³ Nga ti bora a kaŋ ga annabi Ezayi dontandi a ma šelaŋ ka nee:

«Jinde foo ga kaati saajoo ra ka nee:

«Wa ir Koyoo fondaa soolu, wa nga lolawey šerrandi.»^f»

⁴ Yehiya, yoo hinbiri darbay bara jindoo ra nda kuuru gamahaw kaŋ goo centoo ga. Nga meehunaa man'ti kala ndooyayŋ nda yuu gani. ⁵ Waatoo din no, Žerizalem koyraa borey, nda Žude kul, nda nongey kul kaŋ goo isaa here kaŋ se i ga nee Žurdeŋ, i kul fatta ka koy Yehiya do. ⁶ Yehiya na borey batize Žurdeŋ isaa ra, waatoo kaŋ i na ngi zunubey har kaaray.

⁷ Kaŋ a dii *Fariziyeyŋ nda *Sadusiyeyŋ boobo kaa batizeyanoo se, a nee i se: «Gondi izey, may ka war waanandi war ma zuru Irkoy futayyanoo kaŋ ga kaa se? ⁸ Wa teegoy tee kaŋ ga cebe kaŋ war tuubi. ⁹ War masi nee war boŋ se: «Ibrahim ti ir baabaa», zama ay ga war bayrandi kaŋ ba tondey wey, Irkoy ga hin ka hundi daŋ i ra k'i tee Ibrahim se izeyayŋ. ¹⁰ Aywa, daašoo soolu ka tuuroo dunbu hala linjoo ga. Tuuri kul kaŋ si ize henna tee ga dunbandi ka warrandi nuune ra. ¹¹ Agay, ay ga war batize nda hari ka cebe kaŋ war tuubi, amma bora a kaŋ ga kaa ay dumaa ga, hinoo bisa ay wanoo, de mo ay si hima nda ka nga taamey zaa. Nga, a ga war batize *Hundi Henanantaa ra nda nuune. ¹² Nga fendoo goo kaboo ra ka nga taasu kar ganganoo haabu. A ga nga alkamaa fanji suuroo ra, amma toosaa, a g'a ton nuune ra kaŋ si buu.»

Isa batizeyanoo

(Marku 1.9–11; Luka 3.21–22)

¹³ Alwaatoo din, Isa hun Galile ka kaa Yehiya do Žurdeŋ isaa here hala a ma nga *batize. ¹⁴ Amma Yehiya n'a kakaw ka nee: «Agay no ma hima ka kaa m'ay batize, amma ni, ni ka kaa ay do!» ¹⁵ De Isa n'a zaabi ka nee: «Naŋ woo ma teendi sohō, zama a tilasu ir ma Irkoy ibaayoo kul tee.» Yehiya n'a naŋ a m'a tee. ¹⁶ Za Isa batizandi, a fatta haroo ra. Beenawey ne ka feeri [a se], de a dii Irkoy *Hundoo zunbu nga ga ka kaa a ga sanda tuuzun alhaali. ¹⁷ De jinde foo ne ka šelaŋ beenaa ra ka nee: «Woo ti agay *Iz'aroo, ay baakaa, nga ti ay naaloo.»

^f3.3 Ezayi 40.3.

Ibilisi na Isa sii*(Marku 1.12–13; Luka 4.1–13)*

4¹ Woo banda ga, Irkoy *Hundoo na Isa gongu ka žigi ka koy saajoo ra hala Ibilisi m'a sii. ² Isa meehaw zaari woytaaci (40) nda cijin woytaaci (40), a too nongu kaŋ ra a heray. ³ Siiyakaa man a ka nee a se: «Nda Irkoy *Iz'aroo ti ni, nee tondey wey ma bere ka tee takula.» ⁴ A zaabi ka nee: «A hantumandi *Citaaboo ra: «Man'ti ŋaayan hinne nda adamize ga huna, amma a ga huna nda šenni kul kaŋ ga hun Irkoy mijoo ra.»⁸»

⁵ Woo banda ga, Ibilisi n'a zaa ka koy koyra henanantaa^h ra, a n'a kayandi Irkoy *hugu beeroo boŋoo boŋ beene. ⁶ A nee a se: «Nda Irkoy Iz'aroo ti ni, ni boŋ warra ganda, zama a hantumandi kaŋ

nga ga nga almalaykey yaamar ma ne,

i ga ni zaa ngi kabey ra

hala ni cewoo masi koy cabu tondi ga.»ⁱ

⁷ Isa nee a se: «A hantumandi koyne: «Masi ni Koyoo Irkoy sii.»^j»

⁸ Ibilisi yee k'a zaa ka koy tondi hondu foo boŋ kaŋ ga hanse ka beeri, de a n'a cebe aduŋŋa laamawey kul nda ngi daržaa. ⁹ A nee Isa se: «Ay ga ni noo hayey wey kul nda ni sujudu ya ne.» ¹⁰ Isa nee a se: «Hun ne, Šaytan. A hantumandi: «Masi sujudu kala ni Koyoo Irkoy se, de nga hinne no m'a gana.»^k»

¹¹ Woo banda ga, Ibilisi fay nda a, de almalaykayaŋ ne ka man a, i n'a saajaw.

Isa na nga diyawtaraa šintin Galile*(Marku 1.14–15; Luka 4.14–15)*

¹² Waatoo kaŋ Isa maa kaŋ i na Yehiya nondi, a mooru no din ka koy Galile. ¹³ A hun Nazaret koyraa ra, a koy goro Kaparnahum kaŋ goo Galile isabangoo mijoo ga, Zabuloŋ nda Neftali laamaa ra. ¹⁴ Woo teendi hala šennoo kaŋ annabi Ezayi dontandi a m'a har ma tabati, a nee:

¹⁵ «Zabuloŋ laboo nda Neftali laboo

kaŋ goo teekoo fondaa ga, Žurdeŋ isaa se banda

kaŋ ti Galile boro dumey kaŋ man'ti Alyahuudu gandaa,

¹⁶ Jamaa woo kaŋ goro kubaa ra dii gaay beeri,

de wey kaŋ goro gandaa ra nda buuyan biyoo ra, gaay fatta i se.»^l

¹⁷ Za waatoo woo ra Isa šintin ka waazu ka nee: «Wa *tuubi, zama beenaa *Laamaa man.»

Isa taalibi jina-jinawey*(Marku 1.16–20; Luka 5.1–11)*

¹⁸ Woo banda ga, Isa goo ma dira Galile isabangoo mijoo ga, a dii arma hinka. Simoŋ kaŋ se i ga nee Piyer nda nga armaa Andere, i goo ma filiji warra isabangoo ra, zama sorkoyaŋ no. ¹⁹ A nee i se: «Wa kaa ka hanga ay bande. Ay ga taka tee kaŋ ra boro no war ga hoo.» ²⁰ Dogoo din da i na ngi filijey naŋ ka hanga a bande. ²¹ A hun no din ka koy jine, a dii arma hinka foo koyne, Žak kaŋ ti Zebede iz'aru, nga nda nga armaa Yehiya. Ngii nda ngi baabaa Zebede goo harihiyoo ra ka ngi filijey hanse. Isa ciya i se. ²² Dogoo din da i na hiyoo nda ngi baabaa naŋ ka hanga a bande.

⁸4.4 Alhukumoo 8.3.

^h4.5 Koyraa ti Žerizalem.

ⁱ4.6 Zabur 91.11–12.

^j4.7 Alhukumoo 6.16.

^k4.10 Alhukumoo 6.13.

^l4.15–16 Ezayi 8.23–9.1.

Isa na alžamaa cawandi, a na wircikoyney noo baani

(Marku 3.7–11; Luka 6.17–19)

²³ Isa dira Galile kul bande ka cawandi ngi *margahugey ra. A ga *Laamaa *Alhabar Boryaa waazu. A na wircikoyni kul nda malalkoyni dumi kul noo baani alžamaa ra. ²⁴ Maɓnoo huru Siiri gandaa kul ra. I kate a do wircikoyney kul kaɗ ga dori dumi-dumiyaɗ goo, nda boroyaɗ kaɗ ra ganji goo, nda cirawcirawkoyniyaɗ nda bonguyaɗ. A n'i noo baani. ²⁵ Alžama beeri hanga a bande ka hun Galile, nda Dekapol (maanaa «koyra woy (10)»), nda Žerizalem, nda Žude, nda Žurdej isaa se banda.

Gomni cimi-cimoo

(Luka 6.20–23)

- 5**¹ Waatoo kaŋ Isa dii jamaa, a žigi tondi hondoo boŋ ka goro, nga taalibey man jeroo ga. ²A na ŧennoo zaa k'i cawandi ka nee:
- ³«Borey duu gomni kaŋ ga ngi yaadataraa bay Irkoy jine, zama ngi, ngi wane beenaa *Laamaa.
- ⁴Borey duu gomni kaŋ ga hēe, zama ngi, i ga kaa ka duu bineyaynay.
- ⁵Borey duu gomni kaŋ ga ngi boŋ yeeti ganda, zama ngi no ma laboo tubu.
- ⁶Borey duu gomni kaŋ ga boonay ŧerretaray sanda heraykoyni nda jawkoyni, zama ngi, i ga kaa ka kungu.
- ⁷Borey duu gomni kaŋ ga tamalla, zama ngi se i ga tamalla.
- ⁸Borey duu gomni kaŋ biney ga henan, zama ngi, i ga kaa ka dii Irkoy.
- ⁹Borey duu gomni kaŋ ga kate alaafiyaa, zama ngi se i ga nee Irkoy izey.
- ¹⁰Borey duu gomni kaŋ i g'i gurzugay ŧerretaray maaganda se, zama ngi, ngi wane beenaa Laamaa.
- ¹¹War duu gomni waati kaŋ borey ga war kaynandi, i ga war gurzugay ka haya futu dumi kul taari war ga ay sabbu se. ¹²Wa binekaanay, war ma hanse ka ŋaali, zama war ga duu sufuray beeri beenaa ra. Takaa woo da nda i na annabey gurzugay kaŋ kaa war jine.»

Taalibey ti ciiroo nda gaayoo

(Marku 9.50; Luka 14.34–35)

- ¹³«War, war ti gandaa ciiroo. Nda ciiri tar, macin nda boro g'a noo tenbe? A si haya hanse kala a ma warrandi taray, borey m'a taama.
- ¹⁴War, war ti aduŋna gaayoo. Koyra kaŋ goo tondi hondu boŋ si hin ka tugu.
- ¹⁵Boro si fitilla diinandi ka kusu gum a boŋ, a si jisandi kala fitilla gorodogoo ga hala a ma gaay tee hugoo ra borey kul se. ¹⁶Takaa din da, war gaayoo ma dii adamizey jine, taka kaŋ ra i ma dii war teegoy henney, de i ma war Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra beerandi.»

Ašariyaa tabatandiroo

- ¹⁷«War masi hongu kaŋ ya nka kaa ka *ašariyaa nda annabey citaabey tuusu. Ya na kaa k'i tuusu, amma ya nka kaa k'i tabatandi, ¹⁸zama cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, kullihinne beenaa nda laboo ga bara, tonbi-ize foo wala zeeri-ize foo si dere ašariyaa ra hala hayey kul ma tee. ¹⁹Woo se boro kaŋ ga yaamarey wey ikaccu foo kaa ka borey cawandi i ma taka follokaa tee, bora ga tee borey kul ikaccaa beenaa *Laamaa ra. Amma boro kaŋ ga yaamarey dii, de a ga borey cawandi i m'i dii, bora din ga tee boro beeri beenaa Laamaa ra. ²⁰Ay ga war bayrandi kaŋ, nda war ŧerretaraa mana bisa *Citaaboo baykey nda *Fariziyeney wanoo, war si huru beenaa Laamaa ra.»

Futuyanoo ŧennoo

- ²¹«War maa kaŋ i nee boro jinawey se: «Masi boro wii.»^m Boro kaŋ na boro wii ga hima ka koy ciitikey jine. ²²Amma agay, ay ga war bayrandi kaŋ boro kul kaŋ

^m5.21 Fattaroo 20.13; Alhukumoo 5.17.

futu nga armaa ga, ga hima ka koy ciitikey jine. Boro kaŋ nee nga armaa se «saama», ga hima ka koy *hoyraykey margaroo jine. Boro kaŋ nee nga armaa se «hollokom», bora si hima ka koy kala žahannam nuunaa ra. ²³Nda n'na ni sargaroo ka koy sargari tonadogoo ra, de ni hongu kaŋ ni armaa goo nda ni ga alhaku, ²⁴ni sargaroo naŋ no din da sargari tonadogoo jeroo ga. Ma koy waafaku nda ni armaa jina, woo banda ga, ma kaa ka ni sargaroo kaa. ²⁵Cahã ka waafaku nda ni yenjekasinaa za ni nda a goo fonda ra. Ni yenjekasinaa masi koy ni daŋ alkaaloo jine, alkaaloo ma ni noo alkaatoo se, alkaatoo ma ni warra kasaa ra. ²⁶Cimoo ne kaŋ ay g'a har ma ne, n'si fatta no din mana nooroo bana hala nongu kaŋ ra ba tanka si cindi.»

Zinaa šennoo

²⁷«War maa kaŋ a harandi ka nee: «Masi zina.»ⁿ ²⁸Amma agay, ay ga war bayrandi kaŋ boro kul kaŋ na woy guna k'a boonay, bora na zina tee nda a ka ben nga binoo ra. ²⁹Nda ni kabe gumaa moŋoo no ma kate ma kaŋ zunubu ra, a dogu m'a warra a ma mooru ni, zama ni nongu foo ma hasara baa ma ne ni kunturoo kul ma warrandi žahannam. ³⁰Koyne mo nda ni kabe gumaa no ma kate ma kaŋ zunubu ra, a dogu m'a warra a ma mooru ni, zama ni nongu foo ma hasara baa ma ne ni kunturoo kul ma koy žahannam.»

Fayyan šennoo

(*Matiyu 19.9; Marku 10.11–12; Luka 16.18*)

³¹«A harandi ka nee: «Boro kaŋ na nga wandoo fay m'a noo fay-kaddaasu.»ⁿ ³²Amma agay, ay ga war bayrandi kaŋ boro kul kaŋ ga nga wandoo fay, nda man'ti woyoo mma izefututaray tee, bora na woyoo daŋ zinaa ra. Boro mo kaŋ na woy hiji kaŋ kurpoo n'a fay na zina tee.»

Žeeyan šennoo

³³«War maa koyne kaŋ a harandi boro jinawey se ka nee: «Masi žee taari ga, amma meefurey kaŋ n'n'i zaa ni Koyoo maapoo ga, m'i kaa.»ⁿ ³⁴Amma agay, ay ga war bayrandi kaŋ war masi žee kul. War masi žee nda beena, zama nga ti Irkoy kokoy gorodogoo. ³⁵War masi žee nda laboo, zama nga ti nga cee-jisidogoo. War masi žee nda Žerizalem, zama nga ti Kokoy beeroo koyraa. ³⁶Masi žee nda ni boŋoo, zama n'si hin ka ba hinbiri-ize folloku kaarayandi wala k'a bibandi. ³⁷War meešennoo ra, nda war nee ayyo, a ma tee ayyo, nda war nee kalaa, a ma tee kalaa. Šenni kaŋ tonton woo ga mana hun kala boro laalaa do kaŋ ti Ibilisi.»

Faasayan šennoo

(*Luka 6.29–30*)

³⁸«War maa kaŋ a harandi ka nee: «Moo no ma moo bana, hije no ma hije bana.»^o ³⁹Amma agay, ay ga war bayrandi, war masi faasa war boŋ se boro laala jine. Nda boro na ni saŋ ni garbe henna ga, ma affaa mo šerre a se. ⁴⁰Nda boro ga baa nga ma ni cee hinoo do ka ni kaayoo taa, ni burmusoo mo naŋ a se. ⁴¹Nda boro ga ni gaabi ma kilomeetar foo dira nga bande, a tee a se kilomeetar hinka. ⁴²Boro kaŋ na ni ŋaaray, m'a noo. Boro kaŋ ga baa nga ma garaw ni ga, masi wanji a se.»

^{15.27} Fattaroo 20.14; Alhukumoo 5.18.

^{15.31} Alhukumoo 24.1–4.

^{15.33} Sargarey 19.12; Kabuyaney 30.3; Alhukumoo 23.22–24.

^{15.38} Fattaroo 21.24; Sargarey 24.20; Alhukumoo 19.21.

Wa baa war iberey*(Luka 6.27–28, 32–36)*

⁴³ «War maa kaŋ a harandi ka nee: «Ma baa ni cinaa^P, ma konna ni iberoo.»
⁴⁴ Amma agay, ay ga war bayrandi, wa baa war iberey, wa Irkoy ŋaaray wey kaŋ ga war gurzugay se, ⁴⁵ hala war ma tee ize war Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra se, zama a ga nga waynaa fattandi boro laaley nda ihenney se, a ga ncirŋi kaŋandi boro ŝerrantey nda wey kaŋ si ŝerre se. ⁴⁶ Nda war si baa kala war baakey, macin ti tiyaaboo kaŋ war ga duu a? Man'ti woo da no, ba *alkaasidiikey g'a tee wala? ⁴⁷ Nda war si boro foo kala war armey, macin ti haya beeroo kaŋ war n'a tee? Kutakey hunday nka si woo tee wala? ⁴⁸ War, war ma tee boroyan kaŋ tee ka timme sanda takaa kaŋ nda war Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra ga timme.»

Sargari nooyan talkey se šennoo

6¹ «Wa war boŋ hawgay, war masi cebe borey se kaŋ boro šerranteyan ti war. Nda war na woo tee, war si duu sufuray war Baabaa Irkoy do kaŋ goo beenaa ra. ²Nda n'ga sargari noo, masi laati beeri kar ni jine, sanda takaa kaŋ almunafikey g'a tee *margahugey nda lolawey ra hala borey ma ngi beerandi. Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, i duu ngi sufuraa ka ben. ³Amma nda n'ga sargari noo, ni kabe waawaa masi bay hayaa kaŋ ni kabe gumaa goo m'a tee, ⁴hala ni sargaroo ma tee sutura ra, de ni Baabaa Irkoy kaŋ ga dii sutura ra ga ni bana.»

Irkoy ŋaarayyan šennoo

(Luka 11.2-4)

⁵ «Nda war ga Irkoy ŋaaray, war masi tee almunafikey cine kaŋ ga baa ngi ma tun ka kay *margahugey ra nda lolawey kanjey ga ka Irkoy ŋaaray hala borey ma dii ngi. Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, i duu ngi sufuraa ka ben. ⁶Amma nda n'ga Irkoy ŋaaray, huru ni hugoo kunehere, ma mipoo daabu, ma ni Baabaa Irkoy ŋaaray sutura ra, de ni Baabaa Irkoy kaŋ ga dii sutura ra ga ni bana. ⁷Nda war ga Irkoy ŋaaray, war masi šenney doori cere boŋ sanda kutakey takaa. I ga hongu kaŋ ngi šenni boobey haryanoo se, ngi ŋaarayroo ga taandi. ⁸War masi hima nda ey, zama war Baabaa Irkoy ga haya bay kaŋ ga war ga too, za war man'a ŋaaray. ⁹War, takaa ne kaŋ nda war ma Irkoy ŋaaray:

«Ir Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra,

yala ni maanoo ma zandi sanda henanante,

¹⁰ ni *Laamaa ma kaa,

ni ibaayoo ma tee laboo ga sanda beenaa takaa.

¹¹ Ir noo ir hō zaaroo meehunaa.

¹² Ir alhakey yaafa ir se,

sanda takaa kaŋ nda ir, ir ga yaafa borey se kaŋ n'ir toope.

¹³ Masi nanj ir ma siyandi ka kaŋ zunubu ra,

amma ir hallasi boro laalaa ra kaŋ ti Ibilisi.»

¹⁴ Nda war na borey laybey yaafa i se, war Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra mo ga yaafa war se. ¹⁵ Amma nda war mana yaafa borey se, war Baabaa Irkoy mo si war laybey yaafa war se.»

Meehawyan šennoo

¹⁶ «Waati kaŋ war ga meehaw, war masi hima nda almunafikey kaŋ ga ngi boŋ haŋ ka ngi ndumey daŋ cere ra, ka cebe borey se kaŋ ngi ga meehaw. Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, i duu ngi sufuraa ka ben. ¹⁷ Amma ni, waati kaŋ n'ga meehaw, turaari daŋ ni boŋoo ga, ma ni ndumoo jumay, ¹⁸ hala a masi tee sanda borey se ni goo ma meehaw, amma meehaw ni Baabaa Irkoy se kaŋ goo sutura ra. De ni Baabaa Irkoy kaŋ ga dii sutura ra ga ni bana.»

Alman cimoo

(Luka 12.33-34)

¹⁹ «War masi alman marga aduŋna kaŋ ra dusu nda guuruboosu g'a halaci, de mo kaŋ ra zayey ga kayra k'a zay. ²⁰ Amma wa alman marga beenaa kaŋ ra dusu nda guuruboosu s'a halaci, de kaŋ ra zayey si kayra, i si zay. ²¹ Zama nongoo kaŋ ra ni almanoo goo, nga ra ni binoo goo.»

Moo ti gaaham fitillaa

(Luka 11.34–36)

²² «Moo ti gaaham fitillaa. Nda ni moɓnoo ga boori, ni gaahamoo kul goo gaay ra. ²³ Amma nda a ga laala, ni gaahamoo kul goo kubay ra. Nda gaayoo kaɗ goo ni ra tee kubay, de kubaa, cin no a ga ti a!»

Irkoy wala nooru?

(Luka 16.13)

²⁴ «Boro sii no kaɗ ga hin ka goy gaakoy hinka se. A mma konna affaa ka baa affaa wala a ma denji affaa ga ka donda affaa. War si hin ka tee tam Irkoy se, war ma tee tam nooru se.»

War masi huzun

(Luka 12.22–32)

²⁵ «Woo se ay ga war bayrandi kaɗ war masi huzun war hunaroo se nda woo kaɗ war g'a ɗaa, [wala woo kaɗ war g'a haɗ], wala war gaahamoo se, woo kaɗ nda war ga daabu. Hundi mana bisa ɗaayan, gaaham mana bisa bankaaray wala? ²⁶ Wa beenaa cirawey guna: i si duma, i si hegay, i si taasu fanji, amma war Baabaa Irkoy kaɗ goo beenaa ra g'i ɗandi, de war, war mana bisa ey wala? ²⁷ War ra, may ti boraa kaɗ nga alhuzunoo ga kate a ma hin ka ba alwaati kayna tonton nga aloomuroo ga?

²⁸ Adiŝi cin se war ga huzun nda bankaaray? Wa faarey kutukuryey guna takaa kaɗ nda i ga zay. I si taabi, i si haabu bii. ²⁹ Ay ga war bayrandi kaɗ Sulaymaana nda nga daržaa kul, a mana bankaaray daɗ ka too ngi affoo. ³⁰ Nda faari suboo kaɗ hō a ga bara, suba a ga warrandi alforonoo ra, Irkoy g'a bankaaray nda takaa woo, taka foo nda a si war bankaaray, naanaykaccukoyney? ³¹ War masi alhuzun ka nee: «Macin no ir g'a ɗaa?» wala: «Macin no ir g'a haɗ?» wala: «Macin nda ir ga bankaaray?» ³² Zama hayey wey kul, kutakey no m'i ceeci. War Baabaa Irkoy kaɗ goo beenaa ra ga bay kaɗ war ga too i ga. ³³ Haya jinaa kaɗ war ga hima k'a ceeci man'ti kala [Irkoy] *Laamaa nda nga ŝerretaraa, de hayey wey mo kul ga tontonandi war se. ³⁴ War masi huzun nda suba. Suba ga alhuzun nga boɗ se. Zaari foo kul nda nga farayanoo.»

War masi war ciney ciiti

(Luka 6.37–38, 41–42)

7¹ «War masi boro ciiti, nga ra war si ciitandi, ² zama takaa kaɗ nda war ga ciiti, nga nda war ga ciitandi, de mo takaa kaɗ nda war ga neeši, nga nda i ga neeši war se. ³ Cin se n'ga dii subu-izoo kaɗ goo ni armaa moɗoo ra, amma n'si maate bundoo kaɗ goo ni moɗoo ra? ⁴ Wala mo, taka foo nda n'ga nee ni armaa se: «Naɗ ya subu-izoo kaa kaɗ goo ni moɗoo ra», ka gar, nga ne bundu bara ni moɗoo ra. ⁵ Almunafikoo, bundoo kaa ni moɗoo ra jina, waatoo din n'ga dii boryo ka subu-izoo kaa ni armaa moɗoo ra.

⁶ War masi haya henanantey noo hanšey se, i masi koy bere war ga ka war kottu. War masi war alyakuutey daɗ nbirɗawey jine, i masi koy i taama nda ngi cewey.»

Isa na nga taalibey cawandi Irkoy ɗaarayyan

(Luka 11.9–13; 6.31)

⁷ «Wa Irkoy ɗaaray, a ga war noo, wa ceeci, war ga duu, wa kara-kara, a ga feera war se. ⁸ Zama boro kul kaɗ ɗaaray, i g'a noo, boro kaɗ ceeci ga duu, de mo i ga feera boro kaɗ kara-kara se. ⁹ War ra, may ti boraa kaɗ, nda izoo n'a wiri takula, a g'a noo tondi? ¹⁰ Wala nda a n'a wiri hamiisa, a g'a noo gondi hamiisaa dogoo ra? ¹¹ Nda war kaɗ ga laala ga wan ka war izey noo haya hennayan, taka foo nda war Baabaa Irkoy kaɗ goo beenaa ra si haya hennayan noo boro kaɗ g'a ɗaaray se?

¹² Haya kul kaɗ war ga baa borey m'a tee war se, war mo ma nga cine tee i se, zama woo ti hayaa kaɗ *ašariyaa nda annabey n'a har.»

Hugu mee kaccaa

(Luka 13.24)

¹³ «Wa huru nda hugu mee kaccaa, zama hugoo miɗoo ga yilwa, fonda a ga hay kaɗ ga koy halaciyanoo here, de boro boobo goo no kaɗ ga huru nda a. ¹⁴ Amma hugoo miɗoo ga kaccaa, fonda a ga šiita kaɗ ga koy hunayan here, de boro kaynayan no ma duu a.»

Taari annabey

(Matiyu 12.33–35; Luka 6.43–44)

¹⁵ «Wa war boɗ hawgay taari annabey ga. I ga kaa war ga sanda feejiyan, amma ngi kuneheroo man'ti kala ganjihansi futuyan. ¹⁶ Ngi teegoyey nda war g'i bay. Boro ga *alaneb-ize hegay karjinaa ga wala, jeejay ga duwandi ngorfupaa ga wala?

¹⁷ Takaa woo no, tuuri henna kul, ize henna no a ga hay, amma tuuri futu, ize laalayan no a ga hay. ¹⁸ Tuuri henna si hin ka ize laalayan hay, tuuri futu si hin ka ize hennayan hay. ¹⁹ Tuuri kul kaɗ si ize henna hay, ga dunbandi ka warrandi nuune ra. ²⁰ Adiši ngi teegoyey nda war g'i bay.»

Hayaa kaɗ n'g'a har no m'a tee

(Luka 6.46; 13.25–27)

²¹ «Man'ti boro kul kaɗ ga nee ya ne: «Ay Koyoo, ay Koyoo», nga no ma huru beenaa *Laamaa ra, amma boraa kaɗ g'ay Baabaa Irkoy kaɗ goo beenaa ra ibaayoo tee no ma huru a ra. ²² Boro booboyan, hanoo din, i ga nee ya ne: «Ir Koyoo, ir Koyoo, man'ti ni maɗnoo nda ir na hayey har kaɗ ga kaa ka tee, man'ti ni maɗnoo nda ir na ganjey gaaray, man'ti ni maɗnoo nda ir na kayfiyan tee?» ²³ Waatoo din ay g'i bayrandi ka nee i se: «Ya na bay ka war bay. Wa mooru ay ga, goy futu teekey!»»

Hugu cinayan dumi hinkaa

(Luka 6.47-49)

²⁴ «Boro kul kaŋ maa ay ůenney, de a g'i ka goy, ga hima nda lakkalkoyni kaŋ na nga hugoo cin tondi boŋ, ²⁵ ncirpi kaŋ, isa kabey haroo dandi, hewoo hēe. I na hugoo kar, amma a mana kaŋ, zama tondi boŋ a cinandi. ²⁶ Amma boro kul kaŋ maa ay ůenney, de a man'i ka goy, ga hima nda aru lakkal jaŋante kaŋ na nga hugoo cin labutaasi boŋ, ²⁷ ncirpi kaŋ, isa kabey haroo dandi, hewoo hēe. I na hugoo kar. Hugoo kaŋ, kaŋyan beeri.»

Isa hinoo

(Marku 1.22; Luka 4.32)

²⁸ Waatoo kaŋ Isa na ůenney wey har ka ben, nga cawandiyanoo tee jamaa se boŋhaway, ²⁹ zama a mm'i cawandi sanda boro kaŋ goo nda hini k'i juwal kaŋ man'ti ngi *Citaaboo baykey takaa.

Isa na jiraykoyni noo baani

(Marku 1.40–45; Luka 5.12–16)

8¹ Waatoo kaŋ Isa zunbu tondi hondoo boŋ, alžama beeri hanga a bande. ² *Jiraykoyni foo ne ka man a ka sujudu jinoo ra ka nee: «Ay Koyoo, nda ni baa, n'ga hin k'ay noo baani hala ya duu ka henan.» ³ Isa na nga kaboo šerre k'a taaru ka nee a se: «Ay yadda, henan!» Dogoo din da jiraa ben a ga, a henan. ⁴ Isa nee a se: «Gaabandi mas'a har boro kul se. Amma ma koy ni boŋ cebe *sargari juwalkaa se jina, ma sargaroo kaa kaŋ nda Musa na ni yaamar, hala ni duubaaniyanoo ma tee i se seedetaray.»

Isa na jalakoyni tamoo noo baani

(Luka 7.1–10)

⁵ Waatoo kaŋ Isa ga huru Kaparnahum, jalakoyni foo man a k'a suurandi ⁶ ka nee a se: «Ay Koyoo, ay tamoo goo ma kani hugey, jere faa buu, a ga hanse ka maray.» ⁷ Isa nee a se: «Ay ga koy, ay g'a noo baani.» ⁸ Jalakoynoo zaabi ka nee: «Ay Koyoo, ay si hima nda ma huru ay hugoo ra, amma kalima foo hinne har, de ay tamoo ga duu baani. ⁹ Zama agay hunday goo jineboroyan hinoo cire. Agay mo goo nda soojeyan kaŋ goo ay hinoo cire. Nda ay nee woo se: «Koy», a ga koy, nda ay nee affoo se: «Kaa», a ga kaa. Nda ay nee ay tamoo se: «Woo tee», a g'a tee.» ¹⁰ Kaŋ Isa maa woo, a kan a se, de a nee nga hangakey se: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, Izirayel ra, ya na dii boro kul ra naanay kaŋ ga too woo. ¹¹ Ay g'a har war se kaŋ boro booboyan ga hun dandi nda dangay ka kaa ka goro ganda ka ŋaa Ibrahima, nda Isiyaka, nda Yakuba bande beenaa *Laamaa ra. ¹² Amma Laamaa izey ga warrandi taray, taray kubaa ra. No din ra hēeni nda hijekaamayan ga tee.» ¹³ Woo banda ga, Isa nee jalakoynoo se: «Koy ni hugoo do, hayaa kaŋ ni naanay a ma teendi ma ne.» Waatoo din da, jalakoynoo tamoo duu baani.

Isa na wircikoyni dumi boobo noo baani

(Marku 1.29–34; Luka 4.38–41)

¹⁴ Isa koy Piyer hugoo do. A gar wandoo ŋaa ga kani, gaaham konni wirci bara a ga. ¹⁵ A na kaboo taaru, de gaaham konnoo ben a ga, dogoo din da woyoo tun nga boŋ ga k'a alhaadimay.

¹⁶ Waatoo kaŋ cijinoo too, i kate a do boro booboyan kaŋ ra ganjiyan goo. A na kalima foo har ka ganjeý gaaray, de a na wircikoyney kul noo baani, ¹⁷ hala šennoo kaŋ annabi Ezayi dontandi a m'a har ma tabati, a nee:

«Nga, a n'ir borojeretaraway zaa,
a n'ir wircye jeeje nga ga.»^f

Boro kaŋ ga baa nga ma hanga Isa

(Luka 9.57–62)

¹⁸ Isa dii kaŋ alžama beeri ga nga kuubi ka nga bere. A yaamar kaŋ nga nda nga taalibey ma koy haroo boŋ faa ga. ¹⁹ *Citaaboo baykaw foo man a ka nee a se: «Alfagaa, ay ga hanga ni bande nongu kul kaŋ ra n'ga koy.» ²⁰ Isa nee a se: «Nzungey goo nda guusu, beenaa ciraway goo nda teji, amma *Boro-iz'aroo sii nda nongu kaŋ ra a ga nga boŋoo kanandi.» ²¹ [Nga] taalibey affoo nee a se: «Ay Koyoo, naŋ ya koy ay baabaa sutura jina.» ²² Amma Isa nee a se: «Hanga agay, de ma naŋ bukaway ma nge bukaway sutura.»

^f8.17 Ezayi 53.4.

Isa na hewoo kayandi

(Marku 4.35–41; Luka 8.22–25)

²³ Isa huru harihiyoo ra, de nga taalibey hanga a. ²⁴ Hew beeri ne ka tun isabangoo boŋ hala nongu kaŋ ra bondawey na hiyoo daabu. Isa goo ma jirbi. ²⁵ Taalibey man a k'a tunandi ka nee a se: «Ir Koyoo, faaba ir ga, ir ga halaci!» ²⁶ A nee i se: «Macin se war ga arkubu, naanaykaccukoyney?» Woo banda ga, a tun, a zahā hewoo nda isabangoo ga, de nongoo kul tee sōy. ²⁷ Borey boŋey haw, de i hāa ka nee: «Boro dumi foo ti woo kaŋ ba hewoo nda isabangoo ga hayaa tee kaŋ a n'a har?»

Isa na ganjey gaaray k'i kaa aruyaŋ ra

(Marku 5.1–20; Luka 8.26–39)

²⁸ Waatoo kaŋ Isa too haroo boŋ faa ga, Gadara koyraa borey laamaa ra, aru hinka kaŋ ra ganjiyaŋ goo fatta *saarawey ra k'a kubay. Ngi laalayanoo se boro kul si hin ka bisa nda fonda a din. ²⁹ Ngi ne ma kaati ka nee: «Macin k'ir nda ni marga, Irkoy *Iz'aroo? Ni nka kaa k'ir zarabi za waatoo mana too?» ³⁰ A gar, ngi se nongu mooro ra, nbirŋa booboyaŋ goo ma kur. ³¹ Ganjey na Isa suurandi ka nee: «Nda n'g'ir gaaray, ir sanba nbirŋa boobaa woo ra.» ³² A nee i se: «Wa koy!» I fatta ka koy nbirŋawey ra. Nga ne, nbirŋawey kul hun tondi hondoo jesoo ga beene ka isabangoo gaarandi, i buu haroo ra. ³³ Borey kaŋ g'i kur zuru, de i koy koyraa ra ka alhabaroo kul filla, nda takaa kaŋ borey kaŋ ra ganjey cindi ti a. ³⁴ Koyraa kul ne ka fatta ka Isa kubay. Kaŋ i dii a, i n'a wiri a ga a ma hun ngi ganda a ra.

Isa na bongu noo baani

(Marku 2.1–12; Luka 5.17–26)

9¹ Isa huru harihii foo ra ka deŋ ka koy nga koyraa^s ra. ² Boroyaŋ ne ka kate a do bongu foo kaŋ ga kani balankar ra. Isa dii ngi naanaa, a nee bongoo se: «Bine tee, ay izoo, ni zunubey yaafandi.» ³ Nga ne, *Citaaboo baykaw fooyaŋ nee ngi boŋ se: «Woo mma Irkoy wow.» ⁴ Isa dii ngi anniyawey, a nee: «Macin se miile futuyaŋ goo war biney ra? ⁵ Affoo no ma faala, ka nee: «Ni zunubey yaafandi» wala ka nee: «Tun ka dira?» ⁶ Sohō kala war ma bay kaŋ *Boro-iz'aroo goo nda hini aduŋna ra ka boro zunubey yaafa.» Woo banda ga, a nee bongoo se: «Tun ka ni balankaroo zaa, ma koy ni hugoo do.» ⁷ A tun ka koy nga hugoo do. ⁸ Kaŋ alžamaa dii woo, i hunbur, de i ga Irkoy beerandi kaŋ na adamizey noo hinoo woo cine.

Isa ciya Matiyu se a ma hanga nga bande

(Marku 2.13–17; Luka 5.27–32)

⁹ Kaŋ Isa ga hun no din, a dii boro foo kaŋ maapoo ti Matiyu^s ga goro *alkaasidiikey goydogoo ra. A nee a se: «Hanga agay.» Matiyu tun, a hanga a bande. ¹⁰ Waatoo kaŋ Isa koy goro ŋaadogoo ra, Matiyu hugoo ra, nga ne, alkaasidiikaw nda zunubu teekaw booboyaŋ kaa ka goro no din, Isa nda nga taalibey bande. ¹¹ Kaŋ *Fariziyey dii woo, i nee nga taalibey se: «Cin se war alfaгаа ga ŋaa alkaasidiikey nda zunubu teekey bande?» ¹² Isa maa ŋennoo, a nee: «Man'ti borey kaŋ ga saabu no ma too lotokor ga, wircikoyney no ma too a ga. ¹³ Wa ŋennoo koroo hongu kaŋ ga nee: «Hinnari no ma kan ya ne, man'ti sargariyaŋ.»^t Zama ya na kaa ka boro ŋerrantey cee, zunubantey no ay g'i cee.»

Ižena nda itaaga si koy cere bande

(Marku 2.18–22; Luka 5.33–39)

¹⁴ Waatoo din ra, Yehiya taalibey man Isa ka nee a se: «Macin se ir nda *Fariziyey ga meehaw [cee boobo], amma ni taalibey si meehaw?» ¹⁵ Isa nee i se: «Taka foo nda aruhiji taaga nda nga cerey goo hiijaa hugoo ra, de cerey ga ngi biney kankam? Hanyaŋ ga kaa kaŋ aruhijoo ga zandi, waatoo din i ga meehaw.

¹⁶ Boro kul si ŋukka dunba taaga ka darbay žena baka. Nda a teendi mo, ŋukka kaŋ daŋandi ga ižena dogu, de nga hinoo kottoo ga jaase ijinaa. ¹⁷ *Alaneb hari moora taaga si huru hunbar ženayaŋ ra. Nda a teendi mo, hunbarey ga bagu. Alaneb haroo mun, hunbarey mursu. Adiši alaneb hari taaga si huru kala hunbar taagayaŋ ra, nga ra ihinkaa kul ga duu aloomur.»

Boŋkoyni foo ize woyoo nda woyoo kaŋ tuku Isa bankaaraa ga

(Marku 5.21–43; Luka 8.40–56)

¹⁸ Isa goo ma ŋenney wey har borey se kaŋ boŋkoyni foo ne ka kaa ka sujudu jinoo ra ka nee: «Ay ize woyoo faati sohō da, kaa ka ni kaboo fur a ga, de a ga huna.»

¹⁹ Isa tun ka hanga a, nga nda nga taalibey.

²⁰ Woy foo ne kaŋ jiiri woy cindi hinka (12) kuri ga mun a bande, a man Isa nda banda here ka tuku nga bankaaraa mijoo ga. ²¹ A nka nee nga boŋ se: «Jalla, nda ya nka tuku hinne nga bankaaraa ga, ay ga hallasi.» ²² Isa bere, a dii woyoo, a nee: «Bine tee, ay izoo, ni naanaa na ni hallasi.» Za alwaatoo din da, woyoo hallasi.

²³ Waatoo kaŋ Isa too boŋkoynoo hugoo do, de a dii laatikarkey nda alžamaa kaŋ goo ma piimipaama cere ra, ²⁴ a nee: «Wa fatta, zankawoyoo mana buu, a mma

^s9.1 Koyraa ti Kaparnahum.

^t9.9 Matiyu da se i ga nee Lewi, Marku 2.14 nda Luka 5.27 ra.

⁹1.3 Oze 6.6.

girbi.» I n'a kaşıkaşı. ²⁵ Waatoo kaŋ i na jamaa fattandi, a huru, a na zankawoyoo dii nda kaboo, de a tun. ²⁶ Šennoo huru gandaa din kul ra.

Isa na danaw hinka moŋey feeri

²⁷ Kaŋ Isa hun no din ka koy, danaw hinka hanga a ka kaati ka nee: «Hinna ir ga, *Dawda Haamaa!» ²⁸ Waatoo kaŋ a too hugey, danawey man a. Isa nee i se: «War ga naanay kaŋ ay ga hin ka woo tee?» I nee a se: «Ayyo, ir Koyoo.» ²⁹ Woo banda ga, a tuku moŋey do ka nee: «A ma tee sanda war naanaa.» ³⁰ Ngi moŋey feera. Isa gaabandi i ga kaŋ i ma hawgay boro kul masi bay. ³¹ Amma za i fatta, i na maapoo daŋ gandaa din kul ra.

Isa na benbaw šelaŋandi

(Matiyu 12.22–24; Luka 11.14–15)

³² I nka koy kaŋ, nga ne, i kate Isa do benbaw aru foo kaŋ ra ganji goo. ³³ Ganjoo gaarayandi, benbaa šelaŋ. Jamaa boŋhaway, de i nee: «Abada woo cine mana bay ka tee Izirayel ra.» ³⁴ Amma *Fariziyeney nee: «Ganjeŋ boŋkoynoo nda a ga ganjeŋ gaaray.»

Isa tamalla alžamaa se

³⁵ Isa dira koyrawey nda koyra kanbey kul bande, a ga cawandi *margahugey ra, a ga *Laamaa *Alhabar Boryaa waazu. A ga wirci kul nda dori kul noo baani. ³⁶ Kaŋ a dii alžamaa, a tamalla a se, zama i fara, biney hun sanda feejiyaŋ kaŋ sii nda kurkaw. ³⁷ A nee nga taalibey se: «Hegaa ga beeri, amma goykey si boobo. ³⁸ Adiši wa hegaa Koyoo ŋaaray a ma goykawyaŋ sanba nga hegaa ra.»

Isa na diyaw woy cindi hinka (12) suuba

(Marku 3.13–19; Luka 6.12–16)

10¹Woo banda ga, Isa na nga taalibi woy cindi hinkaa (12) cee k'i noo hini i ma ganjey gaaray, i ma wirci dumi kul nda dori dumi kul noo baani. ²*Diyaw woy cindi hinkaa (12) maanney ne: ijinaa ti Simoŋ kaŋ se i ga nee Piyer, nda nga armaa Andere, nda Žak Zebede izoo, nda nga armaa Yehiya, ³nda Filip, nda Bartelemi, nda Toma, nda Matiyu kaŋ ti *alkaasidiikaa, Žak kaŋ ti Alfe iz'aroo, nda Tade, ⁴nda Simoŋ kaŋ ti *Kanani bora, nda Žudas Iskariyot kaŋ ti bora kaŋ g'a nondi.

Isa na nga diyaw woy cindi hinkaa (12) sanba

(Marku 6.7–13; Luka 9.1–6)

⁵Wey ti aru woy cindi hinkaa (12) kaŋ Isa n'i sanba k'i yaamar ka nee: «War masi koy dumey kaŋ man'ti Alyahuudu fondaa here, war masi huru koyra ra kaŋ ti *Samari borey wane, ⁶wa koy Izirayel hugoo feeji derantey here. ⁷Nda war koy, wa waazu ka nee: «Beenaa *Laamaa man.» ⁸War ma kate wircikoyney se baani, war ma bukawey hunandi, war ma *jiraykoyney henanandi, war ma ganjey gaaray. War duu a yaada, war ma noo yaada. ⁹War masi wura, wala nzorfu kaaray, wala nooru zaa war gamahawey ra. ¹⁰War masi bolbol, wala darbay hinka, wala taami, wala gobu ceeci diraa se, zama goykaw ga hima nda woo kaŋ a g'a ŋaa.

¹¹Koyra wala koyra kanbe kul kaŋ ra war huru, wa alhabar ceeci wala boroyaŋ goo no kaŋ ga hin ka war zumandi. War ma cindi no din hala waati kaŋ war ga koy. ¹²Nda war huru hugoo ra, war ma foo ka nee: «Alaafiyaa ma kaa war ga!» ¹³Nda hugoo borey na war zumandi, yala war alaafiyaa ma kani i ga. Amma nda i mana war zumandi, yala war alaafiyaa ma yee war ga. ¹⁴Waati kaŋ i wanji ka war zumandi, i wanji ka haŋajer war ŋenney se, wa hun hugoo din ra, wala koyraa din ra, war ma kusaa kokobu k'a kaa war cewey ga. ¹⁵Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se kaŋ kayandoo hane, Sodom nda Gomor gandaa gurzugaa ga kacca nda koyraa din wanoo.»

Gurzugawey kaŋ ga kaa

(Marku 13.9–13; Luka 12.11–12; 21.12–17)

¹⁶«Nga ne, agay, ay ga war sanba sanda feejiyaŋ kaŋ ga koy ganjihansiyaŋ game. War ma lakkal daŋ sanda gondi, war ma war boŋ yeeti ganda sanda tuuzun. ¹⁷Wa hawgay adamizey ga, i ga war nondi alkaaley se, i ga war barzu ngi *margahugey ra. ¹⁸I ga war ka koy gofornerey nda kokoyey jine agay maaganda se, hala a ma tee seedetaray ngi nda dumiyaŋ se. ¹⁹Amma waati kaŋ i na war nondi, war masi alhuzun nda takaa kaŋ nda war ga ŋelaŋ wala hayaa kaŋ war g'a har. Hayaa kaŋ war ga hima k'a har, ga nondi war se waatoo din da, ²⁰zama man'ti war no ma ŋelaŋ, war Baabaa Irkoy *Hundoo no ma ŋelaŋ war ra.

²¹Arma ga nga armaa noo i m'a wii, baaba ga nga izoo noo i m'a wii. Zankeŋ ga ture ngi baabey ga k'i noo i ma wiyaŋdi. ²²Borey kul ga konna war ay maanoo maaganda se, amma boro kaŋ gaabandi hala benantaa ga, a ga hallasi.

²³Waati kaŋ i na war gurzugay koyra foo ra, wa zuru ka koy affoo ra. Zama cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, war si Izirayel koyrawey kul dira ka ben *Boro-iz'aroo mana kaa.

²⁴Taalibi si bisa nga alfagaa, tam si bisa nga koyoo. ²⁵A wasa taalibi se a ma tee sanda nga alfagaa, tam ma tee sanda nga koyoo. Nda i nee hugoo koyoo se Belzebil^u, hugoo borey i g'i noo maa kaŋ jaase woo.»

^u10.25 Belzebil, Ibilisi maa foo no.

May no boro ga hima ka hunbur a?

(Luka 12.2–7)

²⁶ «War masi hunbur ey, zama haya tugante sii no kaŋ si kaa ka bangay, sirri sii no kaŋ si kaa ka bayrandi. ²⁷ Woo kaŋ ay g'a har war se kubaa ra, w'a har gaayoo ra. Woo kaŋ war haŋaa maar'a, w'a fee soorawey boŋ. ²⁸ War masi hunbur borey kaŋ ga boro kunturoo wii, amma i si hin ka hundi wii. Amma wa hunbur bora a kaŋ ga hin ka hundi nda kunturu kul halaci žahannam.

²⁹ Takirya hinka si neerandi kala tamma foo wala? Woo kul, ba affoo si kaŋ ganda nda man'ti Irkoy ibaayoo no. ³⁰ Koyne mo ba war boŋ hinbirey, i kul kabandi. ³¹ Adiŋi war masi hunbur, takirya boobo cere ra, war bisa ey.»

Ka yadda wala ka wanji Isa ga

(Luka 12.8–9)

³² «Woo se boro kul kaŋ nee nga goo ay mayraa ra adamizey jine, agay mo ga nee ay Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra jine kaŋ bora a din goo ay mayraa ra. ³³ Amma, boro kaŋ n'ay yankar adamizey jine, agay mo g'a yankar ay Baabaa Irkoy do kaŋ goo beenaa ra.»

Borey ga dunbu Isa maaganda se

(Luka 12.51–53; 14.26–27)

³⁴ «War masi hongu kaŋ alaafiyaa no ay kate aduŋna ra, man'ti alaafiyaa no ay kate a, takuba no ay kate a. ³⁵ Zama ya nka kaa ka aru nda baaboo fay, ka ize woy nda paŋoo fay, ka iz'aru wande nda nga nzura woyoo fay. ³⁶ De mo adamize hugoo borey no ma tee nga iberey.

³⁷ Boro kaŋ baa nga baabaa wala nga naa ka bisa agay si hima nda agay. Boro kaŋ baa nga iz'aroo wala nga ize woyoo ka bisa agay si hima nda agay. ³⁸ Boro kaŋ mana nga *kanjandibundoo zaa^w ka hanga ay bande si hima nda agay. ³⁹ Boro kaŋ ga baa nga ma duu nga hundoo g'a mursu, boro kaŋ ga nga hundoo mursandi ay maaganda se ga duu a.»

Sufuray ŋennoo

(Marku 9.41)

⁴⁰ «Boro kaŋ yadda ka war dii, agay ga a yadda. Boro kaŋ yadda ay ga, bora a kaŋ n'ay sanba ga a yadda. ⁴¹ Boro kaŋ yadda ka annabi dii nga annabitaraa dogoo ra, ga duu annabi sufuray. Boro kaŋ yadda ka boro ŋerrante dii nga ŋerretaraa dogoo ra, ga duu boro ŋerrante sufuray. ⁴² Boro kul kaŋ na boro kaccey wey affoo haŋandi hari yaynaa poti foo haya kaŋ se ay taalibi no, cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, nga sufuraa si dere.»

^w10.38 Boro ma nga kanjandibundoo zaa man'ti kala boro ma yadda ka nga hundoo noo sanda takaa kaŋ nda Isa na nga wanoo noo.

Yehiya kaŋ ti batizekaa dontokey

(Luka 7.18–35)

11 ¹ Waatoo kaŋ Isa na nga yaamarey noo nga taalibi woy cindi hinkaa (12) se ka ben, a hun no din ka koy cawandi, ka waazu gandaa koyrawey ra.
² Yehiya goo kasaa ra kaŋ a maa *Almasihu teegoyey. A na nga taalibey sanba, ³ i ma nee a se: «Ni ti boraa kaŋ ga hima ka kaa wala man'ti ni no, ir ma boro tana batu?» ⁴ Isa n'i zaabi ka nee: «Wa koy hayey filla Yehiya se kaŋ war maar'ey war dii ey kaŋ ti: ⁵ danawey dii, bongey dira, *jiraykoyney duu baani, lutey maa, bukawey tun, misikiiney maa *Alhabar Boryaa. ⁶ Boraa ga duu gomni kaŋ si naanay naŋ ay sabbu se.»

Isa ŧelaŋ Yehiya kaŋ ti batizekaa ga

(Luka 7.24–35; 16.16)

⁷ Kaŋ dontokey koy, Isa ŧelaŋ jamaa se Yehiya ga ka nee: «Macin no war koy a guna saajoo ra? Kakaaru kaŋ hewoo g'a zinji-zinji wala? ⁸ Adiŧi macin no war koy a guna? Boro kaŋ ga bankaaray hennayaŋ goo wala? Nga ne, borey kaŋ ga bankaaray hennayaŋ goo sii kala kokoyey hugey ra. ⁹ Adiŧi macin no war koy a guna? Annabi wala? Ay ga war bayrandi kaŋ a bisa annabi. ¹⁰ Nga ga a hantumandi *Citaaboo ra ka nee:

«Nga ne, agay, ay g'ay dontokaa sanba ni jine
hala a ma ni fonda a hanse kaŋ goo ni jine.»^y

¹¹ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, woyhay-ize mana tee kaŋ ga bisa Yehiya kaŋ ti *batizekaa. Amma beenaa *Laamaa borey kul ikacca ga bisa a. ¹² M'a dii Yehiya kaŋ ti batizekaa waatoo ga hala hō beenaa Laamaa goo gaabi cire, gaabikoyney no m'a kom. ¹³ Zama annabey kul nda *aŧariyaa ŧelaŋ a ga ka koy hala Yehiya waatoo ga. ¹⁴ Nda war ga baa war ma yadda, nga ti Ilyasu kaŋ ga hima ka kaa. ¹⁵ Boro kaŋ goo nda haŋa ma haŋajer!

¹⁶ May nda ay ga zamanoo woo borey sawandi? I si hima nda kala zankayaŋ kaŋ ga goro farrey ra, i ga kaati cere ga ¹⁷ ka nee: «Ir na laati kar war se, war mana gan, ir na binehēeni dooniyaŋ tee, war mana yooyo.» ¹⁸ Yehiya kaa, a si ŋaa a si haŋ, i nee: «Ganji bara a ra.» ¹⁹ *Boro-iz'aroo kaa, a ga ŋaa a ga haŋ, i nee: «Ŋaabagante nda harifutu haŋkaw no, *alkaasidikey nda zunubu teekey ceroo no.» Amma Irkoy teegoyey no ma cebe kaŋ nga lakkaloo ga ŧerre.»

Koyrayaŋ kaŋ wanji ka tuubi

(Luka 10.13–15)

²⁰ Woo banda ga, Isa ŧintin ka citi koyrawey ga kaŋ ra nga kayfey jere beeroo teendi, zama i mana *tuubi. ²¹ A nee: «Ni bone, Korazin! Ni bone, Betsayda! Zama nda a gar kayfey kaŋ teendi war game nka teendi Tir nda Sidoŋ ra, i gay i na saaku kasa daŋ ŋgi ga ka boosu gum ŋgi ga, ka cebe kaŋ ŋgi tuubi. ²² Woo se ay ga war bayrandi kaŋ kayandoo hane, Tir nda Sidoŋ gurzugaa ga kacca nda war wanoo. ²³ Ni Kaparnahum, n'ga hongu kaŋ n'ga jerandi hala ma too beenaa? ŧahannam no i ga ni zumandi, zama nda a gar kayfey kaŋ teendi ni do nka teendi Sodom ra, a ga cindi hala hō. ²⁴ Amma ay ga war bayrandi kaŋ kayandoo hane Sodom gandaa gurzugaa ga kacca nda ni wanoo.»

Isa na nga Baabaa Irkoy bangandi boro kaccey se

(Luka 10.21–22)

²⁵ Alwaatoo din ra, Isa na šennoo zaa ka nee: «Ay ga albarka daŋ ma ne, Baaba, beena na laboo Koyoo, zama n'na hayey wey tugu lakkalkoyney na borey kaŋ ga faham se, amma n'n'i bangandi zanka kaccey se. ²⁶ Cimi, ya Baaba, zama takaa woo no ni baa m'a tee.»

²⁷ «Ay Baabaa Irkoy na hayey kul daŋ ay kaboo ra. Boro kul si *Iz'aroo bay na man'ti Baabaa Irkoy. Boro kul si Baabaa Irkoy mo bay na man'ti Iz'aroo, na boro kaŋ se Iz'aroo baa nga m'a bangandi.

²⁸ Wa kaa ay do, war kul kaŋ goo ma fara, de jeeje goo war ga, agay, ay ga war noo hunanzamay. ²⁹ W'ay *tijay-zaa-bundoo^z daŋ war ga, war ma tee ay taalibey, zama ay binoo ga yay, ay binoo ga nga boŋ yeeti ganda, war hundey ga duu hunanzamay.

³⁰ Zama ay tijay-zaa-bundoo ga ban, jeejaa kaŋ ay g'a daŋ war ga, ga don.»

Hayaa kaŋ Isa n'a har hunanzamzaaroo ga

(Marku 2.23–28; Luka 6.1–5)

12¹Alwaatoo din *hunanzamzaari foo hane, Isa bisa taasuu faarey game. Nga taalibey heray, de i ŝintin ka jeeniyaŋ kaa k'i ŋaa. ²Kaŋ *Fariziyey dii woo, i nee a se: «Ni taalibey ne ma haya tee kaŋ si teendi hunanzamzaari hane.» ³A nee i se: «War mana bay ka hayaa caw kaŋ Dawda nda nga hangasiney n'a tee han foo kaŋ i heray? ⁴Takaa kaŋ nda a huru Irkoy *hugoo ra ka takulawey ŋaa kaŋ jisandi Irkoy jine, haya kaŋ si bisa nga nda nga hangasiney se i m'i ŋaa. *Sargari juwalkey hinne no ma hima k'i ŋaa.

⁵Wala mo, war mana bay k'a caw *aŝariyaa ra kaŋ hunanzamzaarey hane, sargari juwalkey ga hunanzamzaaroo kaynandi Irkoy *hugu beeroo ra, bila a ma kabandi i se sanda laybu? ⁶Ay ga war bayrandi kaŋ boro ne kaŋ bisa Irkoy hugu beeroo. ⁷Nda a gar war mma ŝennoo maanaa bay kaŋ ti: «Hinnari no ma kan ya ne, man'ti sargariyaŋ^ž, war si boroyaŋ kaŋ mana haya kul tee zukandi. ⁸Zama *Boro-iz'aroo no ma hayaa har kaŋ ga hima ka teendi hunanzamzaari hane.»

Isa na aru kaŋ kaboo buu noo baani

(Marku 3.1–6; Luka 6.6–11)

⁹Isa hun no din ka koy *Fariziyeyey *margahugoo ra. ¹⁰Aru foo ne kaŋ kaboo buu. I na Isa hãa ka nee: «A ga bisa boro ma boro noo baani *hunanzamzaari ra?» I mma baa ngi m'a wurru. ¹¹Isa nee i se: «May ti boraa war ra kaŋ goo nda feeji folloku kaŋ, nda a kaŋ guusu ra hunanzamzaari hane, a s'a cendi k'a kaa? ¹²Nga binde, adamize bisa feeji! Adiši a ga bisa boro ma ihenna tee hunanzamzaari hane.» ¹³Woo banda ga, a nee aroo se: «Ni kaboo ŝerre.» A n'a ŝerre, de a duu baani, a boori sanda kabe faa. ¹⁴Fariziyeyey fatta ka koy cere marga hala ngi ma taka guna kaŋ nda ngi ga Isa halaci.

Tamoo kaŋ Irkoy n'a suuba

¹⁵Isa bay hayaa kaŋ i ga baa ngi m'a tee nga se, a mooru no din. Alžama beeri hanga a. A na wircikoyney kul noo baani. ¹⁶A zahã i ga kaŋ i masi nga bayrandi borey se, ¹⁷hala ŝennoo kaŋ annabi Ezayi dontandi a m'a har ma tabati, a nee:

¹⁸«Ay tamoo ne kaŋ ay n'a suuba,
ay baakaa kaŋ ay binoo ga hanse ka bag'a.

Ay g'ay *Hundoo daŋ a ga, de a ga Irkoy ŝerretaraa har gandawey se.

¹⁹A si yenje, a si kaati,
boro si maa jindoo farrey ra.

²⁰A si kakaaroo kaŋ golbi kayri.

A si fitilla zaaraa kaŋ ga dullu wii,
hala a ma tee taka kaŋ ra ŝerretaraa ma hin.

²¹Nga maapoo ga gandawey ga naata.»^a

I na Isa hinoo himandi nda Ibilisi

(Matiyu 9.32–34; Marku 3.22–27; Luka 11.14–23; 12.10)

²²Woo banda ga, i kate Isa do boro kaŋ ganji bara a ra, danaw no kaŋ ga benbaw. A n'a noo baani taka kaŋ ra benbaa ga ŝelaŋ, a ga dii. ²³Jamaa kul boŋhaway, de i nee: «Man'ti *Dawda Haamaa ti woo?» ²⁴*Fariziyeyey maa woo, i nee: «Aroo woo si ganjey gaaray nda kala Belzebil^b kaŋ ti ganjey boŋkoynoo.» ²⁵Isa ga ngi anniyawey

^ž12.7 Oze 6.6.

^a12.18–21 Ezayi 42.1–4.

^b12.24 Belzebil, Ibilisi maa foo no.

bay, a nee i se: «Laama kul kaŋ izey dunbu, laamaa din ga halaci. Koyra wala hugu kul kaŋ izey dunbu si kay. ²⁶ Nda Ibilisi na Ibilisi gaaray, a na nga boŋ zamna. Adiši taka foo nda nga laamaa ga kay? ²⁷ Nda agay, Belzebil nda ay ga ganjey gaaray, de may nda war borey g'i gaaray? Woo se ngi no ma tee war ciitikey. ²⁸ Amma nda Irkoy *Hundoo nda ay ga ganjey gaaray, adiši Irkoy *Laamaa kaa war ga. ²⁹ Wala mo, taka foo nda boro ga hin ka huru gaabikoyi hugoo ra ka nga jinawey kom, nda man'ti a nk'a haw? Waatoo din ra, a ga nga hugoo jinawey kom. ³⁰ Boro kaŋ sii ay bande, mma konna agay. Boro kaŋ si borey marga ay bande, mm'i say-say.

³¹ Woo se ay ga nee war se kaŋ adamize zunubey kul nda wovey ga yaafandi. Amma Hundi Henanantaa wowyanoo si yaafandi. ³² Boro kaŋ na ifutu har *Boro-iz'aroo ga, ga yaafandi. Amma boro kaŋ na ifutu har Hundi Henanantaa ga, si yaafandi zamanoo woo nda woo kaŋ goo kaa ra.»

Tuuri, izoo nda a ga bayrandi

(*Mattyu 7.16–20; Luka 6.43–45*)

³³ «Nda tuuri ga boori, izoo ga boori. Nda tuuri ga futu, izoo ga futu. Zama tuuri, izoo nda a ga bayrandi. ³⁴ Gondi izey, taka foo nda war ga haya henna har, war kaŋ ga laala? Zama haya kaŋ na bine too, nga no mee g'a filla. ³⁵ Boro boryoo, nga bine boryaa ra a ga haya henna kaa. Boro futu, nga bine futaa ra a ga haya futu kaa. ³⁶ Ay ga war bayrandi kaŋ kayandoo hane adamizey ga tuuru šenni yaada kul kaŋ i n'a har se. ³⁷ Zama ni meešenoo no ma ni kaa, ni meešenoo no ma ni zukandi.»

Yunusa tee tammaasa

(*Marku 8.11–12; Luka 11.29–32*)

³⁸ Woo banda ga, *Citaaboo baykey nda *Fariziyer fooyar na šennoo zaa ka nee: «Alfagaa, ir ga baa ma tammaasa kayfante tee ir ma dii.» ³⁹ Isa n'i zaabi ka nee: «Zamanoo woo borey man'ti kala boro laalayan, zinateeri^c, i ga tammaasa kayfante ceeci, amma i s'i noo tammaasa kaŋ man'ti woo kaŋ annabi Yunusa n'a tee. ⁴⁰ Zama takaa kaŋ nda Yunusa na zaari hinza nda cijin hinza tee hamiisa beeroo gundoo ra^d, takaa din da *Boro-iz'aroo ga zaari hinza nda cijin hinza tee laboo cire. ⁴¹ Niniwe borey ga tun kayandoo hane ka alhukum zurandi zamanoo woo izey ga, zama Niniwe borey nka *tuubi kaŋ i maa Yunusa waazoo. Sohō boro ne kaŋ bisa Yunusa. ⁴² Gurma here kokoy woyoo ga tun kayandoo hane, nga nda zamanoo woo izey, a ga alhukum zurandi i ga, zama a nka hun aduŋna kanjoo ga ka kaa ka haŋajer Sulaymaana lakkaloo se. Sohō boro ne kaŋ bisa Sulaymaana.»

Ganjoo yee kateyanoo

(*Luka 11.24–26*)

⁴³ «Waati kaŋ ganji hun boro ra, a mma koy nongey kaŋ goo saajoo ra ka hunanzamay wiri, amma a si duu a. ⁴⁴ Waatoo din a ga nee: «Ay ga yee ay hugoo kaŋ ra ay hun ra.» Nda a yee kate, a g'a gar nga koonoo no, a haaba, a taalam. ⁴⁵ Woo banda ga, a ga yee ka koy ka ganji iyye zaa kaŋ laala nda a. I ga huru hugoo ra ka goro. Bora din cee koraa ga jaase ijinaa. Woo no ma tee zamanoo woo boro laaley ga.»

Isa armye nda nga jaa

(*Marku 3.31–35; Luka 8.19–21*)

⁴⁶ Isa goo ma šelaŋ jamaa se kaŋ nga armye nda nga jaa ne, i goo ma kay taray, i ga baa ngi ma šelaŋ a se. ⁴⁷ [Boro foo nee a se: «Guna, ni jaa nda ni armye goo

^c12.39 Man'ti gaaham here no laadir jaŋay no Irkoy here.

^d12.40 Yunusa 2.1.

ma kay taray, i ga baa ngi ma šelaj ma ne.»] ⁴⁸Isa na bora a kaŋ šelaj zaabi ka nee: «May ti ay naa, may ti ay armye?» ⁴⁹Woo banda ga, a na nga kaboo šerre nga taalibey ga ka nee: «Ay naa nda ay armye ne. ⁵⁰Zama boro kul kaŋ g'ay Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra ibaayoo tee, bora a din ti ag'armaa, nga ti ay woymaa, nga ti ay naa.»

Sayakaa filla yaasayantaa

(Marku 4.1–9; Luka 8.4–8)

13¹ Zaari follokaa din ra, Isa fatta hugoo ra ka koy goro isabangoo mijoo ga.
² Alžama beeri marga a boŋ hala nongu kaŋ ra a nka koy huru harihii ra ka goro. Jamaa kul goo ma kay guraa ga. ³ A na filla yaasayante boobo deede i se ka nee: «Sayakaw foo ne ka fatta ka koy saya. ⁴ Kaŋ a goo ma saya, dumi fooyaŋ kaŋ fonda a bande. Cirawey kaa, de i n'i gon. ⁵ Affooyaŋ kaŋ tondidoo ra kaŋ ra labu boobo sii. Dogoo din da i zay, zama labu boobo sii i boŋ. ⁶ Amma kaŋ waynaa fatta, i ton. I kogu, zama i sii nda linji gaabante. ⁷ Affooyaŋ kaŋ dumari karjikoyniyaŋ ra, karjey beeri, i n'i hewguba. ⁸ Affooyaŋ kaŋ labu henna ra. I na ize tee. Affoo na ize zangu (100) hay, affoo woydu (60), affoo waranza (30). ⁹ Boro kaŋ goo nda haŋa ma haŋajer!»

Addaliloo kaŋ se Isa ga filla yaasayantey daŋ nga ůenney ra

(Marku 4.10–12; Luka 8.9–10)

¹⁰ Taalibey man Isa ka nee a se: «Macin se n'ga ůelaŋ i se nda filla yaasayanteyaŋ?»
¹¹ A n'i zaabi ka nee: «Hayaa kaŋ se, war, war duu beenaa *Laamaa haya tugantey, ngi binde mana duu ey. ¹² Boro kaŋ goo nda a, i g'a noo koyne, a ga feeri. Amma boro kaŋ sii nda a, ba woo kaŋ a goo nda a, ga taandi. ¹³ Woo se ay ga filla yaasayanteyaŋ ka ůelaŋ i se, zama i ga guna i si dii, i ga maa i si faham. ¹⁴ Ngi se annabi Ezayi ůennoo ga tabati kaŋ ůelaŋ ka nee:

«War ga haŋajer ka maa, amma war si faham baffoo se,
 war ga moo feeri ka dii, amma war si dii baffoo.»

¹⁵ Zama jamaa woo binoo ůendi, i na ngi haŋawey tiŋandi,
 i na ngi moŋey daabu, hala moŋey masi duu ka dii,
 haŋawey masi duu ka maa, biney masi faham, i masi *tuubi,
 y'i noo baani.»^e

¹⁶ War, war moŋey duu gomni, zama i ga dii, war haŋawey mo, zama i ga maa.
¹⁷ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se kaŋ annabi nda boro ůerrante boobo boonay ngi ma dii woo kaŋ war goo ma dii a, amma i mana dii a, ngi ma maa woo kaŋ war goo ma maar'a, amma i mana maar'a.»

Sayakaa filla yaasayantaa maanaa

(Marku 4.13–20; Luka 8.11–15)

¹⁸ «Adiůi war, wa faham sayakaa filla yaasayantaa se. ¹⁹ Boro kul kaŋ ga haŋajer *Laamaa ůennoo se, amma a si faham, boro laalaa kaŋ ti Ibilisi ga kaa ka woo kaŋ sayandi binoo ra dogu, woo ti fonda a kaŋ bande a saya. ²⁰ Tondidogoo kaŋ ra a saya man'ti kala bora a kaŋ maa ůennoo, dogoo din da a g'a dii nda jaali, ²¹ amma a mana linji tee a ra, a si gay a ra. Nda zarabiyaa wala gurzugayyan kaa a ga ůennoo maaganda se, dogoo din da a ga murti. ²² Dumari karjikoyney kaŋ ra a saya man'ti kala bora a kaŋ maa ůennoo, amma zamanoo alhuzunoo, nda almanoo kaŋ ga zanba ga ůennoo hewguba, a masi ize tee. ²³ Labu henna a kaŋ ra a say man'ti kala bora a kaŋ maa ůennoo, a faham. ůikka sii, a ga ize tee, affoo ize zangu (100), affoo ize woydu (60), affoo ize waranza (30).»

Subu laalaa filla yaasayantaa

²⁴ Isa yee ka filla yaasayante daŋ i jine ka nee: «Beenaa *Laamaa ga hima nda boro kaŋ na dumi henna say nga faaroo ra. ²⁵ Waatoo kaŋ borey ga jirbi, nga iberi foo kaa ka dumaray-ize laalayaŋ say nga alkamaa ra jina, a koy. ²⁶ Waatoo kaŋ taasoo zay

^e13.14–15 Ezayi 6.9–10.

ka ize tee, subu laalaa mo fatta. ²⁷Faaroo koyoo tamey nee a se: «Ir koyoo, man'ti dumi henna no n'n'a duma ni faaroo ra? Adiŝi man ra subu laaley hun?» ²⁸A nee i se: «Iberi ka woo tee.» Tamey nee a se: «N'ga baa ir ma koy i dunbu?» ²⁹A nee i se: «Kalaa, ay ga hunbur subu laalaa kaayanoo ra war ma alkamaa dunbu a bande. ³⁰Wa naŋ ihinkaa kul ma zay cere bande hala hegaa ga. Hegaa waatoo ga, ay ga nee hegaykey se i ma subu laalaa kaa jina k'a haw taranji taranji k'a ton. Amma alkamaa, i m'a fanji ay mangasaa ra.»

Dumi gurunbu-ize kaccaa filla yaasayantaa

(Marku 4.30–32; Luka 13.18–19)

³¹Isa yee ka filla yaasayante daŋ i jine ka nee: «Beenaa *Laamaa ga hima nda dumi gurunbu-ize kaccu foo kaŋ se i ga nee mutardi kaŋ boro n'a zaa k'a say nga faaroo ra. ³²A kacca nda dumiyekey kul, amma nda a zay, a ga bisa dumarey, a ga tee tuuriŋnaa hala nongu kaŋ ra beenaa cirawey mma kaa ka teji tee kabey ra.»

Dolobiroo filla yaasayantaa

(Luka 13.20–21)

³³Isa na filla yaasayante har i se koyne ka nee: «Beenaa *Laamaa ga hima nda dolobiri kaŋ woy n'a zaa k'a daŋ dika hinza cine farin ra hala a kul ma tun.»

Isa ga cawandi nda filla yaasayanteyan

(Marku 4.33–34)

³⁴Ŗenney wey kul filla yaasayanteyan nda Isa g'i har jamaa se. A si haya kul har i se nda kala filla yaasayanteyan hinne, ³⁵hala Ŗennoo kaŋ annaboo dontandi a m'a har ma tabati, a nee:

«Ay g'a miŋnoo feeri ka Ŗelan i se filla yaasayanteyan ra,
ay ga hayey har i se kaŋ za [aduŋna] daaruroo ga i goo tuguyan ra.»^f

Subu laalaa filla yaasayantaa maanaa

³⁶Woo banda ga, Isa na jamaa naŋ, a huru hugoo ra. Nga taalibey man a ka nee a se: «Faaroo subu laalaa filla yaasayantaa maanaa har ir se.» ³⁷Isa zaabi ka nee: «Boraa kaŋ ga dumi henna say man'ti kala *Boro-iz'aroo. ³⁸Faaroo ti aduŋna. Dumi henna man'ti kala *Laamaa izey. Subu laaley man'ti kala boro laalaa kaŋ ti Ibilisi, izey, ³⁹iberoo kaŋ n'a say ti Ibilisi. Hegaa ti zamanoo benantaa. Hegaykey ti almalaykey. ⁴⁰Sanda takaa kaŋ nda subu laalaa ga dunbandi ka tonandi nuune ra ka tee boosu, takaa din da no ma tee zamanoo benantaa ra. ⁴¹Boro-iz'aroo ga nga almalaykey sanba i ma hayey kaŋ ga borey kaŋandi zunubu ra nda borey kaŋ ga ifutu tee kaa nga Laamaa ra, ⁴²k'i warra alforonoo nuunaa ra. No din ra hēeni nda hijekaamayan ga tee. ⁴³Waatoo din boro Ŗerrantey ga nere ngi Baabaa Irkoy Laamaa ra sanda waynaa. Boro kaŋ goo nda haŋa ma haŋajer!»

Alman tugantaa filla yaasayantaa

⁴⁴«Beenaa *Laamaa ga hima nda alman kaŋ tugandi faari ra. Boro foo kaŋ a ga, a n'a tugu, nga paaliyanoo ra, a koy haya kul kaŋ goo maŋpoo ga neere ka faaroo din day.»

^f13.35 Zabur 78.2.

Alyakuutoo filla yaasayantaa

⁴⁵ «Beenaa *Laamaa ga hima koyne nda maamalakaw kaŋ ga alyakuutu hennayan^g ceeci. ⁴⁶ A duu alyakuutu henna folloku hay šenda, a koy haya kul kaŋ goo maapoo ga neere k'a day.»

Filijoo filla yaasayantaa

⁴⁷ «Beenaa *Laamaa ga hima koyne nda filiji kaŋ i n'a warra teekoo ra, a na hamiisa dumi kul dii. ⁴⁸ Kaŋ a too, i n'a cendi k'a ka kaa guraa ga. I goro ka hamiisa henney marga sejiyan ra, amma ilaaley, i n'i warra. ⁴⁹ Takaa woo da no ma tee zamanoo benantaa ra, almalaykey ga koy boro laaley kaa išerrantey ra, ⁵⁰ k'i warra alforonoo nuunaa ra. No din ra hēeni nda hijekaamayan ga tee.»

Alman taagaa nda ižeenaa šennoo

⁵¹ Isa nee nga taalibey se: «War faham hayey wey kul se wala?» I nee a se: «Ayyo.» ⁵² A nee i se: «Woo se *Citaaboo baykaw kul kaŋ tee beenaa *Laamaa se taalibi ga hima nda hugukoy kaŋ ga haya taagayan nda ižeenayan fattandi nga alman tugudogoo ra.»

Nazaret borey wanji Isa ga

(Marku 6.1–6; Luka 4.16–30)

⁵³ Waatoo kaŋ Isa na filla yaasayantey wey benandi, a hun no din. ⁵⁴ A kaa nga koyraa^h ra. A ga borey cawandi ngi *margahugoo ra. Haŋajerkey boŋey hanse ka haw, de i nee: «Man ra a duu lakkaloo woo nda kayfey wey? ⁵⁵ Man'ti bundu goykaa izoo no wala? Man'ti Maryama ti jaŋoo, man'ti nga armey ti Žak, nda Isufi, nda Simoŋ, nda Žud? ⁵⁶ Koyne mo nga woymey kul sii ir do wala? Adiši man ra a duu hayey wey kul?» ⁵⁷ Woo se i wanji a ga. Amma Isa nee i se: «Nongu sii no kaŋ ra annabi si beerandi nda man'ti nga koyraa ra nda nga hugey borey do.» ⁵⁸ A mana kayfi boobo tee no din, ngi naanay jaŋaa maaganda se.

^g13.45 Waatoo din, alyakuutu henna hayoo šendi nda wura.

^h13.54 Koyraa ti Nazaret.

Yehiya kaŋ ti batizekaa buuyanoo

(Marku 6.14–29; Luka 9.7–9)

14¹ Alwaatoo woo, kokoy kaccaa kaŋ se i ga nee *Herod ga maa kaŋ Isa maapoo ga harandi nongoo kul ra. ²A nee nga tamey se: «Yehiya kaŋ ti *batizekaa ti woo. A nka tun bukawey ra, woo se a ga kayfiyaŋ tee.» ³Herod nka Yehiya haw k'a daŋ kasaa ra, zama Herod nka hiija nga boŋ armaa gundoo, Filip wandoo kaŋ ti Herodiyad. ⁴Zama Yehiya nka nee Herod se: «A si bisa ma ne woyoo woo ma bara ni kone.» ⁵A baa nga m'a wii, amma a ga hunbur jamaa, zama i mma Yehiya dii annabi.

⁶Hanoo kaŋ ra Herod hayyanoo jiiri bereyanoo too, Herodiyad ize woyoo gan hoyandikey game, a kan Herod se, ⁷hala nongu kaŋ ra a žee ka meefur kaŋ nga g'a noo haya kul kaŋ a n'a wiri. ⁸Ŋaŋoo ŧennoo ga, a nee: «Ay noo ne ra Yehiya kaŋ ti batizekaa boŋoo fendu boŋ.» ⁹Kokoyoo binoo maray, amma nga žeeyaney nda hoyandikey maaganda se, a yaamar kaŋ i m'a noo a se. ¹⁰A sanba i ma koy Yehiya boŋoo dunbu kasaa ra. ¹¹I kate boŋoo fendu boŋ, i n'a noo woy soogaa se. A koy nda a nga paa se. ¹²Yehiya taalibey kaa ka kunturoo zaa ka koy a sutura, woo banda ga, i koy alhabar daŋ Isa ra.

Isa na boro zenber guu (5.000) ŋandi

(Marku 6.30–44; Luka 9.10–17; Yehiya 6.1–14)

¹³Waatoo kaŋ Isa maa alhabaroo, a huru harihii ra ka mooru no din ka koy nongu soyante ra nga hinne. Amma kaŋ alžamaa maar'a, i hun koyra kanbey ra ka hanga a nda cee.

¹⁴Kaŋ a zunbu harihiyoo ra, a dii alžamaa beeri, a tamalla i se, de a na wircikoyney noo baani. ¹⁵Waatoo kaŋ cijinoo too, taalibey man a ka nee: «Nongoo, haya kul sii a ra, zaaroo koy ka ben. Alžamaa naŋ i ma koy koyra kanbey ra ka ŋaayan day ngi boŋ se.» ¹⁶Amma [Isa] nee i se: «A si too i ma koy. War hunday m'i noo ŋaayan!» ¹⁷I nee a se: «Haya kul sii ir kone ne ra nda man'ti takula guu nda hamiisa hinka.» ¹⁸A nee i se: «Wa kate ey.» ¹⁹A na alžamaa yaamar i ma goro suboo boŋ. A na takula guwaa nda hamiisa hinkaa zaa, a na nga boŋoo jer ka beenaa guna, a na albarka tee Irkoy se. A na takulawey dunbu k'i noo taalibey se i m'i noo alžamaa se. ²⁰Borey kul ŋaa hala i kungu. I koy nda kokondo woy cindi hinka (12) kaŋ ga too nda wey kaŋ cindi. ²¹Borey kaŋ n'i ŋaa man'ti kala boro zenber guu (5.000) cine kaŋ ra woyey nda zankey mana kabandi.

Isa dira nda nga cewey hari boŋ

(Marku 6.45–52; Yehiya 6.15–21)

²²Woo banda ga, dogoo din da Isa na nga taalibey gaabi i ma huru harihiyoo ra ka koy nga jine haroo boŋ faa ga. Nga hunday cindi hala nga ma alžamaa naŋ i ma koy. ²³Waatoo kaŋ a na alžamaa naŋ i ma koy, a žigi tondi hondu foo boŋ ka Irkoy ŋaaray jere ga. Kaŋ cijinoo too, a cindi no din nga hinne. ²⁴Kilomeetar boobo goo hiyoo nda guraa game, bondawey g'a bere-bere, zama hewoo mm'a gande. ²⁵Kaŋ moo ga baa ka boo, Isa dira nda nga cewey isabangoo boŋ ka koy nga taalibey do. ²⁶Waatoo kaŋ taalibey ga dii a goo ma dira isabangoo boŋ, i hanse ka hunbur, de i nee kaŋ boro kaŋ buu biyoo no, i hunbur, i kaati. ²⁷Dogoo din da Isa ŧelaŋ i se ka nee: «Wa bine tee, agay no, war masi hunbur.»

²⁸Piyer n'a zaabi ka nee: «Ay Koyoo, nda ni no, yaamar noo ya too kate ni do haroo boŋ.» ²⁹A nee a se: «Kaa.» Piyer zunbu hiyoo ra, a dira haroo boŋ ka koy Isa do. ³⁰Amma kaŋ Piyer ga dii hewoo [beeri], a hunbur, de a ŧintin ka sundu. A kaati ka nee: «Ay Koyoo, ay hallasi!» ³¹Dogoo din da Isa na nga kaboo ŧerre k'a dii, de

a nee a se: «Naanaykaccukoynoo, macin se n'ga šikka?» ³²Woo banda ga, i huru harihiyoo ra, hewoo kay. ³³Borey kaŋ goo hiyoo ra sujudu Isa jine ka nee: «Nda cimi, Irkoy *Iz'aroo ti ni.»

Isa na wircikoyney noo baani Genezaret laamaa ra

(Marku 6.53–56)

³⁴Waattoo kaŋ i deŋ ka ben, i too Genezaret laboo ra. ³⁵Kaŋ nongoo din borey na Isa bay, i donto ka alhabar daŋ gandaa kul ra. I kate a do ngi wircikoyney kul. ³⁶I g'a suurandi a ma naŋ ngi ma tuku hinne nga darbaa mijoo ga. Borey kul kaŋ tuku a ga hallasi.

Irkoy yaamaroo bisa adamizey alaadaa

(Marku 7.1–13)

15¹ Alwaatoo woo, *Fariziyeyyaŋ nda *Citaaboo baykawyaŋ hun Žerizalem ka kaa Isa do ka nee: ² «Macin se ni taalibey ga alaadaa hoo kaŋ ir n'a gar ir kaagey ga? Zama i si ngi kabey jumay nda i ga ŋaa.» ³ A n'i zaabi ka nee: «Macin se war hunday ga Irkoy yaamaroo hoo war alaadaa se? ⁴ Zama Irkoy nka nee: «Ma ni jaa nda ni baabaa beerandi.»¹ De mo: «Boro kaŋ na nga jaa wala nga baabaa kaynandi, a waazibi bora ma wiiyandi.»¹ ⁵ Amma war, war ga nee: «Boro kaŋ nee nga jaa wala nga baabaa se: “Hayaa kaŋ ay ga hima k'a noo ma ne, nga ti sargaroo kaŋ ga hima ka nondi Irkoy maŋoo ga, ⁶ boro kaŋ na woo tee, a si too a ma nga baabaa gaa.” Takaa woo nda war ga Irkoy meeŋenoo derandi war alaadaa se. ⁷ Almunafikey, Ezayi ga cum kaŋ na annabitaray tee war ga ka nee:

⁸ «Alžamaa woo, miŋey de nda i g'ay beerandi,

amma biney ga hanse ka mooru agay.

⁹ Sujudu kaŋ i n'a tee ya ne man'ti kala yaada,

zama hayey kaŋ i g'i cawandi man'ti kala borey yaamarey.»^k

Hayey kaŋ ga boro žiibandi

(Marku 7.14–23)

¹⁰ Isa ciya alžamaa se ka nee: «Wa haŋajer ka faham. ¹¹ Man'ti haya kaŋ ga huru mee ra no ma boro žiibandi, amma haya kaŋ ga hun mee ra, woo din no m'a žiibandi.» ¹² Waatoo woo, taalibey man a ka nee a se: «N'ga bay kaŋ ŋenoo kaŋ *Fariziyeyey maar'a n'i maray?» ¹³ A zaabi ka nee: «Dumari kul kaŋ ay Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra man'a дума ga dogandi. ¹⁴ W'i naŋ. Danawyaŋ no kaŋ ga danawyaŋ gongu. Nda danaw na danaw gongu, ngi boro hinkaa kul ga kaŋ guusu ra.» ¹⁵ Piyer n'a zaabi ka nee: «Filla yaasayantaa woo fahamandi ir se.» ¹⁶ A nee: «Hala sohō war mo si faham? ¹⁷ War si faham kaŋ haya kul kaŋ ga huru mee ra si koy kala gunde ra jina a ma warrandi salangaa ra?»

¹⁸ Amma hayey kaŋ ga fatta mee ra si hun kala bine ra, wey ti hayey kaŋ ga boro žiibandi. ¹⁹ Zama bine ra hongu futawey, nda borowiiyaney, nda zinayaney, nda woy nda aru izefutatarawey, nda zaytarawey, nda taari seedetatarawey, nda wowyaney ga hun. ²⁰ Wey ti hayey kaŋ ga boro žiibandi. Amma ka ŋaa bila nda ma ni kabey jumay, woo si boro žiibandi.»

Woy yaw naanay Isa

(Marku 7.24–30)

²¹ Isa mooru no din ka koy Tir nda Sidonj laamaa ra. ²² Kanaŋ woy foo ne ka hun laamaa din ra ka kaati ka nee: «Hinna ay ga, ay Koyoo, *Dawda Haamaa! Ay ize woyoo, ganji goo a ra kaŋ ga hanse k'a farandi.»²³ A man'a zaabi nda ba kalima foo. Isa taalibey man a k'a suurandi ka nee: «Woyoo woo gaaray, zama a goo ma kaati ir bande.» ²⁴ A zaabi ka nee: «Ay mana sanbandi kala Izirayel hugoo feeji derantey hinne se.» ²⁵ Woyoo kaa ka sujudu a se ka nee: «Ay Koyoo, ay faaba!» ²⁶ Isa zaabi ka nee: «A si boori boro ma zankey ŋaahayaa zaa k'a warra hanši-izey se.»¹ ²⁷ Woyoo nee: «Cimi no, ay Koyoo, amma hanši-izey ga meecindey ŋaa kaŋ ga kaŋ ka hun ngi koyey taabaloo boŋ.» ²⁸ Isa zaabi ka nee woyoo se: «Woyoo, ni hanse ka naanay. Woo kaŋ n'ga baa ma tee.» Za alwaatoo woo, nga ize woyoo duu baani.

¹15.4 Fattaroo 20.12; Alhukumoo 5.16.

¹15.4 Fattaroo 21.17.

^k15.9 Ezayi 29.13.

¹15.26 Alyahuudey do, dumi kul kaŋ man'ti ngi dumoo ga hima nda hanši.

Isa na wircikoyni booboyaŋ noo baani

²⁹ Isa hun no din ka koy Galile isabangoo mijoo ga. A žigi tondi hondoo boŋ ka goro. ³⁰ Alžama beeri man a kaŋ ra bonguyaŋ goo, nda danawyaŋ, nda borojereyaŋ, nda benbawyaŋ, nda wircikoyni booboyaŋ koyne. I g'i jisi Isa cewey cire, de a g'i noo baani. ³¹ Alžamaa almunkar kaŋ i ga dii benbawey ga šelaŋ, borojerewey duu baani, bongey ga dira, danawey ga dii. I na Izirayel Koyoo beerandi.

Isa na boro zenber taaci (4.000) gandi

(Marku 8.1–10)

³² Isa ciya nga taalibey se ka nee: «Ay ga tamalla jamaa se, zama jirbi hinza ti woo kaŋ i goo ay bande, i sii nda haya kaŋ i g'a ŋaa. Ay si baa y'i yeeti nda heraa, i masi koy kaŋ fonda ra.» ³³ Nga taalibey nee a se: «Man ra ir ga duu saajoo woo ra ŋaayan kaŋ ga jama beeroo woo kungandi?» ³⁴ Isa nee i se: «Takula marje bara war kone?» I nee a se: «Iyye nda hamiisa kayna fooyaŋ.»

³⁵ Woo banda ga, Isa na alžamaa yaamar i ma goro laboo ra. ³⁶ A na takula iyyaa nda hamiisawey zaa, a na albarka tee Irkoy se, a n'i dunbu k'i noo taalibey se, taalibey m'i noo alžamaa se. ³⁷ Borey kul ŋaa hala i kungu. I koy nda kokondo beeri iyye kaŋ ga too nda wey kaŋ cindi. ³⁸ Borey kaŋ n'i ŋaa man'ti kala boro zenber taaci (4.000) kaŋ ra woyey nda zankey mana kabandi. ³⁹ Woo banda ga, a na alžamaa naŋ i ma koy. A huru harihiyoo ra ka koy Magadaŋ laboo ra.

Borey na tammaasa kayfante ceeci

(Marku 8.11–13; Luka 12.54–56)

16¹ Fariziyeney nda *Sadusiyeney man Isa k'a sii, woo se i n'a wiri a ga a ma tammaasa kayfante foo tee ngi se kaɗ hun beenaa ra. ² A n'i zaabi ka nee: [«Nda cijinoo too, war ga nee: «Zaaroo ga boori, zama beenaa mma ciray.» ³ Subbaahi tayaa ra, war ga nee: «Hō ncirɗi ga kaɗ, zama beenaa ga ciray, a ga žiibi.» War ga wan ka beenaa alhaaley kaa cere ra!] ⁴ Zamanoo woo borey man'ti kala boro laalayan, zinateeri^m, i ga tammaasa kayfante ceeci, amma i s'i noo tammaasa kaɗ man'ti woo kaɗ Yunusa n'a tee.» Woo banda ga, Isa n'i naɗ ka koy.

Dolobiroo kaɗ ga boro ga hima ka nga boɗ hawgay

(Marku 8.14–21; Luka 12.1)

⁵ Waatoo kaɗ taalibey ga deɗ ka koy haroo boɗ faa ga, i dirɗa ka takula zaa ngi bande. ⁶ Isa nee i se: «Guna, wa war boɗ hawgay *Fariziyeney nda *Sadusiyeney dolobiroo ga.» ⁷ Taalibey šelaɗ-šelaɗ cere game, de i nee: «Kaɗ se ir mana takula zaa se.» ⁸ Isa bay, a nee: «Macin se war ga šelaɗ-šelaɗ cere game, naanaykaccukoyney ka nee kaɗ war sii nda takula se? ⁹ War si faham hala sohō, war si hongu takula guwaa kaɗ zamnandi boro zenber guwaa (5.000) se, kokondo mee marje no ka cindi kaɗ war n'i ka koy? ¹⁰ Kaɗ sii takula iyyaa ra kaɗ na boro zenber taacaa (4.000) ŋandi, kokondo beeri mee marje no ka cindi kaɗ war n'i ka koy? ¹¹ Taka foo ra war si faham kaɗ man'ti takulawey šennoo ga ay ga šelaɗ war se? Wa war boɗ hawgay Fariziyeney nda Sadusiyeney dolobiroo ga.» ¹² Sohō kul ra taalibey faham kaɗ man'ti dolobiroo kaɗ ga huru takula ra ga a nee ngi ma ngi boɗ hawgay, amma Fariziyeney nda Sadusiyeney cawandoo ga a goo.

May ti Isa?

(Marku 8.27–30; Luka 9.18–21)

¹³ Waatoo kaɗ Isa koy laamaa ra kaɗ se i ga nee Sezare Filipⁿ, a na nga taalibey hāa ka nee: «Borey mma nee, may ti *Boro-iz'aroo?» ¹⁴ I nee: «Boro fooyan ga nee Yehiya kaɗ ti *batizekaa ti ni, affooyan ga nee Ilyasu ti ni, affooyan mo ga nee kaɗ Žeremi wala annabey de affoo ti ni.» ¹⁵ A nee i se: «De war, war mma nee, may ti agay?» ¹⁶ Simoɗ Piyer zaabi ka nee: «Ni ti *Almasihu, Irkoy hunantaa *Iz'aroo.» ¹⁷ Isa zaabi ka nee: «Ni duu gomni, Simoɗ, Bar-Yunusaⁿ (maanaa *Yunusa iz'aroo), zama man'ti gaaham nda kuri ka woo bangandi ma ne, amma ay Baabaa Irkoy kaɗ goo beenaa ra. ¹⁸ Agay mo g'a har ma ne kaɗ ni ti Piyer (maanaa *tondi), de mo tondoo woo boɗ ay g'ay *Egilizoo cin, de mo buuyan hinoo sii nda a se hini. ¹⁹ Ay ga ni noo beenaa *Laamaa kufal-izey, haya kaɗ n'n'a guli laboo ga, ga gulandi beenaa ra, haya kaɗ n'n'a feeri laboo ga, ga feeri beenaa ra.» ²⁰ Woo banda ga, Isa na taalibey yaamar kaɗ i masi nee boro kul se kaɗ nga ti Almasihu.

Isa šelaɗ nga buuyanoo nda nga tunyanoo ga

(Marku 8.31–33; Luka 9.22)

²¹ Za woo tee, Isa šintin ka nga taalibey cebe kaɗ kala nga ma koy Žerizalem ka hanse ka zarabi boro beerey, nda *sargari juwalkey jineborey, nda *Citaaboo baykey kabey ra. A nee kaɗ i ga nga wii, de jirbi hinzantoo hane nga ga tun. ²² Piyer n'a dii

^m16.4 Zamnaa 12.39.

ⁿ16.13 Sezare woo man'ti kala koyraa kaɗ Filip n'a gorandi. Sezare nda Sezare Filip man'ti koyraa foo.

^j16.17 Yunusa da se i ga nee Yehiya, Yehiya 1.42; 21.15–17 ra.

jere ga ka citi a ga ka nee: «Jam, ay Koyoo, woo si tee ni ga.»²³ Isa bere ka nee a se: «Mooru ay ga, Šaytan, n'ga tee ya ne haya kaŋ g'ay ganji y'ay goyoo tee, zama n'si alhuzun nda Irkoy ibaayoo, borey wanoo nda n'ga alhuzun.»

Takaa kaŋ ga kate boro ma hanga Isa

(Marku 8.34—9.1; Luka 9.23–27)

²⁴ Woo banda ga, Isa nee nga taalibey se: «Boro kaŋ ga baa nga ma hanga ay bande, kala a ma nga alhawaa naŋ, a ma nga *kanjandibundoo zaa[¶] jina, a ma hanga agay. ²⁵ Boro kaŋ ga baa nga ma nga hundoo hallasi g'a mursu, amma boro kaŋ ga nga hundoo mursandi ay maaganda se ga duu a. ²⁶ Macin no a g'a hanse boro se a ma duu aduŋna kul, nda nga hundoo ga mursu? Wala mo, macin no boro g'a barmay nda nga hundoo?

²⁷ *Boro-iz'aroo ga kaa nga Baabaa Irkoy daržaa ra, nga nda nga almalaykey. Waatoo din a ga boro foo kul bana ka sawa nda nga teegoyoo. ²⁸ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, boroyaŋ goo ne kaŋ si buuyan taba i mana dii Boro-iz'aroo kaa nga *Laamaa ra.»

[¶]16.24 Zamnaa 10.38.

Isa kunturoo alhaaloo barmay

(Marku 9.2–13; Luka 9.28–36; Piyer bataga 2to 1.16–18)

17¹ Jirbi iddu banda ga, Isa na Piyer, nda Žak, nda nga armaa Yehiya zaa ka koy jere ga tondi hondu beeri foo ga.² Nga kunturoo alhaaloo barmay jiney ra. Ndumeko nere ma nee waynaa. Nga darbawey kaaray sanda gaay.³ Musa nda Ilyasu ne ka bangay i se, de i cindi ka šelaŋ a bande.⁴ Piyer na šennoo zaa ka nee Isa se: «Ay Koyoo, a ga boori ir ma cindi ne ra. Nda ni baa, ay ga hukkuum hinza cin ne, affoo ni se, affoo Musa se, affaa Ilyasu se.»⁵ A goo ma šelaŋ kaŋ duula nerante foo ne ka nga biyoo k'i gum. Jinde foo ne ka fatta duulaa ra ka nee: «Woo ti agay *Iz'aroo, ay baakaa, nga ti ay ŋaaloo, wa haŋajer a se!»⁶ Waatoo kaŋ taalibey maa woo, i na ŋi ndumey ka sujudu, i hanse ka hunbur.⁷ Isa man ey ka tuku i ga ka nee: «Wa tun, war masi hunbur!»⁸ I na ŋi boney jer, de i si dii boro kul nda man'ti Isa hinne.⁹ Kaŋ i goo ma zunbu tondi hondoo boŋ, Isa n'i yaamar ka nee: «Woo kaŋ war dii a, war mas'a deede boro kul se hala waati kaŋ ra *Boro-iz'aroo tun bukawey ra.»

¹⁰ Woo banda ga, taalibey na Isa hãa ka nee: «Adiši macin se *Citaaboo baykey ga nee kaŋ kala Ilyasu ma kaa jina?»¹¹ A zaabi ka nee: «Cimi no kaŋ Ilyasu ga kaa ka hayey kul gorandi.¹² Amma ay ga war bayrandi kaŋ Ilyasu kaa ka ben, i man'a bay, de borey n'a tee woo kaŋ kan i se. Takaa din da Boro-iz'aroo ga zarabi kabey ra.»¹³ Taalibey faham kaŋ Yehiya kaŋ ti *batizekaa ga a ga šelaŋ ŋi se.

Isa na ganji gaaray k'a kaa zanka ra

(Marku 9.14–29; Luka 9.37–43)

¹⁴ Waatoo kaŋ Isa nda nga taalibey too jamaa do, aru foo kaa ka sonbu a jine¹⁵ ka nee: «Ay Koyoo, hinne ay iz'aroo ga, cirawciraw bara a ga, a ga hanse ka zarabi. Cee fooyaŋ a ga kaŋ nuune ra, cee fooyaŋ hari ra.¹⁶ Ay kate a ni taalibey do, amma i mongu k'a noo baani.»¹⁷ Isa zaabi ka nee: «Dumi kaŋ si naanay, a ga Irkoy hoo, hala waati foo no ay ga hima ka cindi war bande? Hala waati foo no ay ga hima ka war suuri? Wa kate ya ne zankaa.»¹⁸ Isa zahã ganjoo ga. Ganjoo fatta zankaa ra, za waatoo woo a duu baani.¹⁹ Woo banda ga, taalibey man Isa, ŋgey foo nda a, i nee: «Macin se ir, ir mana hin ka ganjoo gaaray?»²⁰ A nee i se: «War naanaa no ma kacca. Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se: nda war naanaa ga too mutardi gurunbu-ize foo, war ga nee tondi hondoo woo se: «Hun ne ka koy ya here», a ga hun dogoo ra, haya kul si mongu war se.²¹ [Amma ganjoo woo dumoo si fatta nda man'ti Irkoy ŋaarayyan nda meehawyan.]»

Isa yee ka šelaŋ nga buuyanoo nda nga tunyanoo ga

(Marku 9.30–32; Luka 9.43–45)

²² Waatoo kaŋ Isa nda nga taalibey goo Galile, a nee i se: «*Boro-iz'aroo ga daŋandi adamizey kabey ra.²³ I ga kaa k'a wii, de jirbi hinzantoo hane a ga tun.» Taalibey biney hanse ka maray.

Isa šelaŋ Irkoy hugu beeroo alkaasoo ga

²⁴ Waatoo kaŋ Isa nda nga taalibey koy Kaparnahum, Irkoy *hugu beeroo *alkaasidiikey man Piyer ka nee: «War alfagaa nka si Irkoy hugu beeroo alkaasoo kaa?»²⁵ A nee: «A g'a kaa.» Kaŋ a huru hugoo ra, Isa n'a jin ka šelaŋ ka nee: «Macin no n'ga hongu, Simoŋ? Mayyaŋ no ma hima ka saala wala alkaasi bana aduŋŋa kokoyey se, koyra-izey wala yawey?»²⁶ A nee: «Yawey.»^o Isa nee a se: «Adiši a sii koyra-izey jindey ga.²⁷ Amma hala ir masi koy i maray, koy isabangoo miŋoo ga,

^o17.26 Waatoo din yawey kaŋ duwandi wongu ra ga alkaasoo bana.

ma delbu warra, ma hamiisa jinaa cendi kaɗ kaa, ma mipoo feeri, de n'ga nzorfu kaaray tamma foo gar a ra. A zaa, de m'a bana i se, agay nda ni maajoo ga.»

May ka bisa borey kul?

(Marku 9.33–37; Luka 9.46–48)

18¹Alwaatoo woo, Isa taalibey man a ka nee: «May ka bisa borey kul beenaa *Laamaa ra?»² Isa na zanka kaccu foo cee k'a daŋ ngi gamey ra,³ a nee: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, nda war mana *tuubi ka tee sanda zanka kaccuyaŋ, šikka sii kaŋ war si huru beenaa Laamaa ra.⁴ Woo se boro kul kaŋ na nga boŋ yeeti ganda sanda zanka kaccaa woo cine ga bisa borey kul beenaa Laamaa ra.⁵ De mo boro kul kaŋ yadda ka zanka kaccaa woo cine foo dii ay maaganda se, bora, agay hunday ga a yadda.»

War ma hanse ka hawgay zunubu ga

(Marku 9.42–48; Luka 17.1–2)

⁶«Amma boro kaŋ na boro kaccey wey affoo kaŋ ga naanay agay kaŋandi zunubu ra, bora, fufutondi beeri ma hawandi jindoo ga ka warrandi teekoo ra baa a se.⁷ Aduŋa bone hayey kaŋ ga boro kaŋandi zunubu ra maaganda se, zama tilasu no hayey kaŋ ga boro kaŋandi zunubu ra ma tee, amma bora bone kaŋ ti addaliloo kaŋ nda i ga teendi.⁸ Nda ni kaboo wala ni cewoo no ma ni kaŋandi zunubu ra, a dunbu m'a warra k'a moorandi ni. Ma tee kabefookoyni wala bongu ka huru hunaroo ra baa ma ne ma bara nda kabe hinka wala cee hinka, ma warrandi nuune abadantaa ra.⁹ Nda ni moŋoo no ma ni kaŋandi zunubu ra, a dogu m'a warra k'a moorandi ni. Ma huru hunaroo ra nda moo foo baa ma ne ni goo nda moo hinka ma warrandi žahannam nuunaa ra.»

Feejoo kaŋ dere filla yaasayantaa

(Luka 15.3–7)

¹⁰«Wa hawgay war masi boro kaccey wey affoo kaynandi. Ay ga war bayrandi kaŋ beenaa ra ngey almalaykey ga dii ay Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra ndumoo waati kul.¹¹ [Zama *Boro-iz'aroo nka kaa ka derantey ceeci k'i hallasi.]

¹²Macin no war g'a hongu? Nda boro foo goo nda feeji boŋ zangu (100), de affoo dere i ra, a si woyyagga cindi yaggaa (99) naŋ tondi hondey boŋ ka koy woo kaŋ dere ceeci? ¹³Nda a hin ka duu a, cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, a ga tee a se jaali ka bisa woyyagga cindi yaggaa (99) kaŋ mana dere. ¹⁴Takaa din da, man'ti war Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra ibaayoo no boro kaccey wey affoo ma dere.»

Armaa kaŋ na zunubu tee

¹⁵«Nda ni armaa duu [ni ga] zunubu, koy zunuboo cebe a se ni nda a hinne game. Nda a na haŋajer ma ne, ni duu ni armaa. ¹⁶Amma nda a mana haŋajer ma ne, hiino boro foo wala ihinka zaa ni bande ɥhala šennoo kul ma teendi seede hinka wala ihinza jine.»¹⁷ Nda a wanji ka maa i se, a har *Egilizoo se. Nda a wanji ka maa Egilizoo se, a ma tee ma ne sanda kutakaw wala *alkaasidiikaw.

¹⁸Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se: Haya kul kaŋ war n'a guli laboo ga, ga gulandi beenaa ra, haya kul kaŋ war n'a feeri laboo ga, ga feerandi beenaa ra.

¹⁹Koyne mo [cimoo ne kaŋ] ay g'a har war se kaŋ war ra, nda boro hinka waafaku laboo ga ka haya kul kaŋ no ŋaaray, ay Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra g'a noo i se. ²⁰Zama nongu kaŋ ra boro hinka wala ihinza marga ay maapoo se, ay goo gamey ra.»

Tamoo kaŋ wanji ka yaafa filla yaasayantaa

²¹ Woo banda ga, Piyer man Isa ka nee a se: «Ay Koyoo, ay armaa kaŋ ga zunubu tee ay ga, hala cee marje no ay ga hima ka yaafa a se? Hala cee iyye wala?» ²² Isa nee a se: «Ay si nee ma ne hala cee iyye, amma hala cee woyye cindi iyye (77)^r».

²³ Woo se beenaa *Laamaa ga hima nda kokoy kaŋ baa nga nda nga tamey ma laasaabuyan tee. ²⁴ Waatoo kaŋ a ŝintin ka laasaabu, i kate a do garawkoyni foo kaŋ ga a goo nda *talaŋ zenber woy (10.000). ²⁵ Kaŋ tamoo si hin k'a bana, nga koyoo daŋ i ma nga, nda wandoo, nda izey, nda haya kul kaŋ goo a se neere ka nga bana. ²⁶ Tamoo kaŋ ka gunguma a se ka nee: «Suuri ya ne, ay g'a kul bana ma ne.» ²⁷ Koyoo tamalla a se, a n'a feeri, a na garaa naŋ a se.

²⁸ Tamoo din fatta, a na nga tam hangasine foo kubay kaŋ ga a goo nda nzorfu kaaray tamma boŋ zangu (100). A n'a dii k'a koote ka nee a se: «Hayaa kaŋ ay g'a may ni ga bana.» ²⁹ Nga tam hangasinoo kaŋ ka gunguma a se ka wiri a ga ka nee: «Suuri ya ne, ay g'a bana ma ne.» ³⁰ Amma a mana yadda. A koy a warra kasaa ra, hala a ma garaa bana.

³¹ Nga tam hangasiney dii woo kaŋ tee, biney hanse ka maray, de i koy hayaa kul kaŋ teendi har ngi koyoo se. ³² Woo banda ga, koyoo n'a cee ka nee a se: «Tam laalaa, ay na ni garaa din kul naŋ ma ne, zama n'n'ay suurandi. ³³ Ni mo, n'si hima ka hinna ni tam hangasinoo se sanda takaa kaŋ nda agay, ay hinna ni ga?» ³⁴ Koyoo futu, de a n'a daŋ zukandikey kabey ra hala a ma hayaa kul kaŋ nga g'a may a ga bana.

³⁵ Takaa woo da no ay Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra g'a tee war se nda war affoo kul si yaafa nga armaa se nda nga binoo kul.»

^r18.22 *hala cee woyye cindi iyye (77)*, Grek ŝenni ra, almaganaa faa ti *cee woyye (70) hala cee iyye*, ŝintinoo 4.24.

Isa šelaŋ fayyan ga

(Marku 10.1–12)

19¹ Waatoo kaŋ Isa na šenney wey har ka ben, a hun Galile ka koy Žude gandaa ra, Žurdeŋ isaa se banda. ² Alžama beeri hanga a, a na wircikoyney noo baani no din ra. ³ *Fariziyenyaŋ man a k'a sii, i nee: «A ga bisa boro se a ma fay nga wandoo addalil kul kaŋ ga wala?» ⁴ Isa zaabi ka nee: «War mana bay ka hayaa caw kaŋ za šintinoo ga, *aru nda woy no Takakaa n'i tee?» ⁵ ka nee: «Woo ka kate, boro ga hun nga paa nda nga baabaa do ka denji nga wandoo ga, de ngi boro hinkaa ga tee gaaham folloku.» ⁶ Woo ra i si yee ka tee ihinka, amma i mma tee gaaham folloku. Borey kaŋ Irkoy n'i marga, adamize mas'i fayandi.» ⁷ I nee Isa se: «Adiši macin se Musa yaamar kaŋ boro ma fay-kaddaasu noo nga wandoo se jina, a ma fay [a]?»[†] ⁸ Isa nee i se: «War biney šendiyanoo se Musa yadda war ma war wandey fay. Amma za šintinoo ga man'ti takaa woo no. ⁹ Ay ga war bayrandi kaŋ boro kaŋ na nga wandoo fay ka hiiji affoo, nda man'ti woyoo mma izefututaray tee, aroo na zina tee.»

¹⁰ Nga taalibey nee a se: «Nda takaa woo no boro ga ti a woy se, boro masi hiiji baa.» ¹¹ A nee i se: «Man'ti borey kul no ma faham šennoo [woo] se, nda man'ti borey kaŋ se a nondi. ¹² Zama boroyaŋ goo no kaŋ si hiiji, za paŋey gundey ra a tee i se. Boroyaŋ goo no kaŋ si hiiji kaŋ adamizey k'i daasu. Boroyaŋ goo no kaŋ na ngi boŋ daasu beenaa *Laamaa maaganda se. Boro kaŋ ga hin ka faham ma faham.»

Isa na albarka daŋ zankey ra

(Marku 10.13–16; Luka 18.15–17)

¹³ Woo banda ga, boroyaŋ kate Isa do zankayaŋ hala a ma nga kabey fur i ga ka Irkoy ŋaaray i se, amma taalibey citi i ga. ¹⁴ Amma Isa nee: «Wa zankey naŋ, war mas'i ganji i ma kaa ay do, zama borey kaŋ ga hima nda ey wane nda beenaa *Laamaa.» ¹⁵ A na nga kabey fur i ga, de a hun no din ka koy.

Aru almankoynoo

(Marku 10.17–31; Luka 18.18–30)

¹⁶ Aru foo ne ka man Isa ka nee: «Alfagaa, macin ti haya boryaa kaŋ ay ga hima k'a tee hala ya duu hunayan abadantaa?» ¹⁷ A nee a se: «Macin se n'g'ay hãa nda haya boryaa? Boro folloku ti iboryaa, nda n'ga baa ma duu hunayan, yaamarey dii.»

¹⁸ Aroo nee a se: «Affooyaŋ?» Isa nee: «Masi boro wii, masi zina, masi zay, masi taari seetaray tee, ¹⁹ ma ni paa nda ni baabaa beerandi, de ma baa ni cinaa sanda takaa kaŋ nda n'ga baa ni boŋ.»[†] ²⁰ Aru soogaa nee a se: «Wey kul ay n'i dii, macin k'ay kuma koyne?» ²¹ Isa nee a se: «Nda n'ga baa ma tee boro kaŋ tee ka timme, koy hayey kaŋ goo ma ne neere, de ma hayoo noo talkey se, woo ra n'ga duu alman beenaa ra. Nga banda ga, ma kaa ka hanga agay.» ²² Kaŋ aru soogaa maa šennoo woo, a koy nda binemarayyan, zama a goo nda alman boobo.

²³ Isa nee nga taalibey se: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, a ga šendi almankoynei se a ma huru beenaa *Laamaa ra. ²⁴ Ay g'a har war se koyne kaŋ yoo ma bisa nda sana fun ga faala nda almankoynei ma huru Irkoy Laamaa ra.» ²⁵ Kaŋ taalibey maa woo, boŋey hanse ka haw, i nee: «Adiši may no ma hin ka hallasi?» ²⁶ Isa n'i guna, de a nee i se: «Adamizey se woo ga mongu, amma Irkoy se haya kul si mongu.»

^{§19.4} Šintinoo 1.27; 5.2.

^{§19.5} Šintinoo 2.24.

^{†19.7} Alhukumoo 24.1, 3.

^{†19.19} Fattaroo 20.12–16; Alhukumoo 5.16–20; Sargarey 19.18.

²⁷ Waatoo din Piyer zaabi ka nee a se: «Ir ne, ir na hayey kul naŋ ka hanga ni bande. Macin no ir ga duu a?» ²⁸ Isa nee i se: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, nda *Boro-iz'aroo kaa ka goro aduŋna barmayyanoo ga nga kokoy gorodoo daržantaa ra, war mo ga goro kokoy gorodoo woy cindi hinkaa (12) ra ka Izirayel alkabiila woy cindi hinkaa (12) ciiti. ²⁹ De mo boro kul kaŋ na nga hugey naŋ, wala nga armey, wala nga woymey, wala nga baabaa, wala nga jaa, wala nga izey, wala nga faarey ay maano maaganda se, bora ga duu nga cine zangu (100), a ga hunayan abadantaa tubu. ³⁰ Amma boro booboyaŋ kaŋ goo jine ga kaa ka tee ikokoranteyaŋ, ibooboyaŋ kaŋ ti ikokoranteyaŋ ga kaa ka tee ijinayaŋ.»

Goykey kaŋ goo alaneb faaroo ra

20¹ «Zama beenaa *Laamaa ga hima nda hugukoy kaŋ fatta za subbaahi tayaa ka goykawayan̄ zaa nga *alaneb faaroo se. ²A waafaku nda ey zaari foo kul nzorfu kaaray tamma foo, de a n'i sanba nga alaneb faaroo ra. ³A yee ka fatta guuru yagga dimma ga, a dii boro fooyan̄ kaŋ goo farroo ra i si goy. ⁴A nee i se: «War mo ma koy goy ag'alaneb faaroo ra, ay ga war bana nda woo kaŋ nda war ga hima.» ⁵I koy. A yee ka fatta guuru woy cindi hinka (12) dimma ga nda guuru hinza dimma ga ka taka follokaa tee. ⁶Guuru guu dimma ga, a fatta, a na affooyan̄ gar kaŋ goo farroo ra, a nee i se: «Macin se zaaroo kul ra war goo ne war si goy?» ⁷I nee a se: «Haya kaŋ se boro kul man'ir zaa goy.» A nee i se: «War mo ma koy ag'alaneb faaroo ra.»

⁸Waatoos kaŋ waynaa kaŋ, alaneb faaroo koyoo nee nga goykey jineboraa se: «Goykey cee, m'i bana ka ūintin nda ikokorantey ka koy ijinawey ga.» ⁹Guuru guwaa borey kaa, affoo kul duu nzorfu kaaray tamma foo. ¹⁰Waatoos kaŋ wey kaŋ jin ka zandi kaa, i hongu kaŋ ngi ga duu ka bisa jerey. Amma ngi mo affoo kul duu nzorfu kaaray tamma foo. ¹¹Kaŋ i banandi, i njuunujuunu hugoo koyoo ga ¹²ka nee: «Boro kokorantey wey, guuru folloku no i n'a goy, amma n'g'i sawandi nda ir kaŋ na zaaroo farawoo nda konnoo suuri.» ¹³A na affoo zaabi i ra ka nee: «Ay ceroo, ya na ni zanba. Man'ti nzorfu kaaray tamma foo ga ir waafaku?» ¹⁴Ni banaa dii ma koy. Ay ga ikokorantaa woo noo woo kaŋ ay n'a noo ma ne cine. ¹⁵Wala a si hima ya ag'almanoo tee woo kaŋ ay baa? Ni nka canse kaŋ ay na haya henna tee?» ¹⁶Takaa woo no, ikokorantey ga tee ijinawey, de ijinawey ga tee ikokorantey.»

Isa cee hinzantoo kaŋ a ga ūelaaŋ

nga buuyanoo nda nga tunyanoo ga

(Marku 10.32–34; Luka 18.31–34)

¹⁷Waatoos kaŋ Isa ga ūigi ka koy ūerizalem, a na taalibi woy cindi hinkaa (12) dii jere ga fondaa ra ka nee i se: ¹⁸«Nga ne, ir goo ma ūigi ka koy ūerizalem. I ga *Boro-iz'aroo nondi *sargari juwalkey jineborey nda *Citaaboo baykey se. I ga kayandi kaŋ a mma hima ka buu. ¹⁹I g'a nondi kutakey se i m'a kaynandi k'a barzu k'a *kanji. Jirbi hinzantoo hane a ga tun.»

Jineboro mma tee alhaadimaykaw

(Marku 10.35–45; Luka 22.24–27)

²⁰Woo banda ga, Zebede iz'arey naa nda nga iz'arey man Isa ka sujudu ka haya foo wiri a ga. ²¹Isa nee a se: «Macin no n'ga baa?» A nee Isa se: «Dan̄ kaŋ ag'iz'aru hinkaa woo, affoo ma goro ni kabe gumaa ga, affaa ma goro ni kabe waawaa ga ni *Laamaa ra.» ²²Isa zaabi ka nee: «War si haya bay kaŋ war g'a qararay. War ga hin ka gurzugaa potoo hayaa haŋ kaŋ ay ga kaa k'a haŋ wala?» I nee a se: «Ir ga hin.» ²³A nee i se: «Cimi no kaŋ war ga kaa k'ay potoo hayaa haŋ, amma ka goro ay kabe gumaa wala iwaawaa ga, man'ti agay no ma woo kayandi. A si nondi kala borey kaŋ se ay Baabaa Irkoy n'a soolu.» ²⁴Kaŋ taalibi woyaa (10) maa woo, i dukur arma hinkaa ga.

²⁵Isa ciya i se, a nee: «War ga bay kaŋ gandawey alwakiileey ga koytaray fur i boŋ, boro beerey ga hini fur i boŋ. ²⁶Amma war game man'ti takaa woo no, boro kaŋ ga baa nga ma tee war ra boro beeri, kala a ma tee war tamoo. ²⁷Boro kul kaŋ ga baa nga ma huru war ra jine, kala a ma tee war baŋnaa. ²⁸Takaa din da *Boro-iz'aroo mana kaa hala i ma alhaadimay nga se, amma a nka kaa ka alhaadimay, de mo ka nga hundoo noo hala boro boobo zunubey ma banandi k'i hallasi.»

Isa na danaw hinka moƴey feeri Žeriko koyraa jeroo ga

(Marku 10.46–52; Luka 18.35–43)

²⁹ Waatoo kaƴ i ga fatta Žeriko koyraa ra, alžama beeri hanga Isa. ³⁰ Danaw hinka ne ma goro fonda a jeroo ga. Kaƴ i ga maa Isa ga bisa, i kaati ka nee: «Hinna ir ga, [ir Koyoo,] *Dawda Haamaa!» ³¹ Alžamaa ga citi i ga i ma dangay. Amma i mma kaati ka tonton ka nee: «Hinna ir ga, ir Koyoo, Dawda Haamaa!» ³² Isa kay, a ciya i se ka nee: «Macin no war ga baa y'a tee war se?» ³³ I nee a se: «Ir Koyoo, ir mma baa ir moƴey ma feera.» ³⁴ Isa tamalla i se, a tuku ngi moƴey ga, de dogoo din da i yee ka dii, i hanga a bande.

Isa huru Žerizalem sanda kokoy

(Marku 11.1–11; Luka 19.28–40; Yehiya 12.12–19)

21¹ Waatoo kaŋ i man Žerizalem, de i too Betefaže, *Zaytuŋaŋey tondi hondoo here, Isa na taalibi hinka sanba² ka nee i se: «Wa koy koyra-izoo ra kaŋ ga war tenje. Dogoo din da war ga farka woy foo gar kaŋ ga hawa, nga nda farka-ize foo. W'i feeri, war ma kate ey ya ne.³ Nda boro ŋelaj war se, war ma nee a se: «Ir Koyoo no ma too i ga, sohō da a g'i yeeti.»^w»⁴ Woo teendi hala hayaa kaŋ annaboo dontandi a m'a har ma tabati, a nee:

⁵ «Wa nee woy-izoo kaŋ ti *Siyonj koyraa se:

«Ni kokoyoo ne ma kaa ni ga,

binoo ga yay, a žigi farkaa woy

nda farka-ize boŋ, adabba kaarumay iz'aru.»^y

⁶ Taalibey koy, de i na hayaa tee sanda takaa kaŋ nda Isa n'a har. ⁷ I kate farka woyoo nda farka-izoo, i na ngi darbawey fur i boŋ, de Isa goro i boŋ.

⁸ Alžamaa beeri na ngi darbawey daaru fondaa ra, affooyaŋ na tuuri kabeyaŋ dunbu k'i daaru fondaa ra. ⁹ Alžamaa kaŋ goo jinoo ra nda wey kaŋ goo dumaa ga kaati ka nee:

«*Hozaana *Dawda Haamaa se!

Albarka ma bara bora se kaŋ goo kaa ir Koyoo maŋoo ga!

Hozaana beenaa se beene!»^z

¹⁰ Waatoo kaŋ Isa huru Žerizalem, koyraa kul jijiri ka nee: «May ti woo?»¹¹ Alžamaa nee: «Woo ti annabi Isa, Nazaret kaŋ goo Galile boro no.»

Isa na maamalakey gaaray Irkoy hugu beeroo ra

(Marku 11.15–19; Luka 19.45–48; Yehiya 2.13–22)

¹² Isa huru Irkoy *hugu beeroo ra, a na maamalakey nda daykey kul gaaray k'i kaa taray no din ra. A na nooru barmaykey taabaley nda tuuzun neerekey gorohayey gum carawey ga. ¹³ A nee i se: «A hantumandi *Citaaboo ra ka nee:

«Ay hugoo ga ciyandi nda hugu kaŋ ra Irkoy ga ŋaarayandi»^ž,

amma war wey, war n'a tee zay lanbadoo.»

¹⁴ Danawyaŋ nda bonguyaŋ man a Irkoy hugu beeroo ra, a n'i noo baani. ¹⁵ Kaŋ *sargari juwalkey jineborey nda *Citaaboo baykey dii kayfey kaŋ a n'i tee, nda zankey kaŋ ga kaati Irkoy hugu beeroo ra ka nee: «*Hozaana *Dawda Haamaa se!», i futu, ¹⁶ de i nee a se: «N'ga maa hayaa kaŋ wey goo m'a har wala?» Isa nee i se: «Ayyo. War mana bay ka ŋennoo woo caw: «N'na ni saaburoo daŋ zanka kaccey nda naanandey mijney ra?»^a»¹⁷ Woo banda ga, a n'i naŋ, a fatta koyraa ra ka koy Betani, no din ra a na cijinoo tee.

Jeejayaŋoo kaŋ Isa n'a danga

(Marku 11.12–14, 20–24)

¹⁸ Subbaahi tayaa ra, kaŋ Isa ga yee koyraa ra, a heray. ¹⁹ Kaŋ a ga jeejayaŋaa foo honnay fondaa ra, a koy a here, amma a mana haya kul gar a ga kala fitawey hinne. A nee a se: «Ize masi zay ni ga hala abada.» Dogoo din da jeejayaŋoo kogu.

²⁰ Taalibey dii woo, boŋey haw, i nee: «Taka foo dogoo din da jeejayaŋoo kogu?»

^w21.3 «Ir Koyoo no ma too i ga, sohō da a g'i yeeti.» Grek ŋenni ra, almaganaa faa ti «Ir Koyoo no ma too i ga.» Dogoo din da a g'i naŋ.

^y21.5 Zakariya 9.9.

^z21.9 Zabur 118.25–26.

^ž21.13 Ezayi 56.7.

^a21.16 Zabur 8.3.

²¹ Isa n'i zaabi ka nee i se: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, nda war ga naanay, war si űikka, war ga hayaa tee kaŋ teendi jeejayŋaŋoo se, koyne mo ba tondi hondoo woo, nda war nee a se: «Hun ne ma ni boŋ warra teekoo ra», a ga tee. ²² Haya kul kaŋ war n'a wiri Irkoy ŋaarayan ra, nda war ga naanay, war ga duu a.»

Man ra Isa duu nga hinoo

(Marku 11.27–33; Luka 20.1–8)

²³ Isa koy Irkoy *hugu beeroo ra, a goo ma cawandi kaŋ *sargari juwalkey jineborey nda gandaa boro beerey man a ka nee: «Hini foo nda n'ga wey tee? May ka ni noo hinoo woo?» ²⁴ Isa n'i zaabi ka nee: «Agay mo ga war haa nda haya folloku. Nda war n'a har ya ne, ay ga hinoo har war se kaŋ nda ay ga wey tee: ²⁵ Yehiya *batizeyanoo, man ra a hun, beenaa ra wala adamizey do?» I űelan-űelan cere game ka nee: «Nda ir nee «Beenaa ra», a ga nee ir se: «Adiűi macin se war mana naanay a?» ²⁶ Nda ir nee mo: «Adamizey», ir ga hunbur alűamaa, zama borey kul ga Yehiya dii annabi.» ²⁷ I na Isa zaabi ka nee: «Ir si bay.» A nee i se: «Agay da si hinoo har war se kaŋ nda ay ga wey tee.»

Iz'aru hinkaa filla yaasayantaa

²⁸ «Macin no war nee fillaa woo ra? Aru foo kaŋ goo nda zanka hinka. A man ijinaa ka nee: «Ay zankaa, koy goy hō *alaneb faaroo ra.» ²⁹ A zaabi ka nee: «A si tee ya ne.» Waati banda ga, zanka yee nga űennoo se banda, a koy. ³⁰ A man affaa ka űenni follokaa har a se. Zankaa n'a zaabi ka nee: «A boori, ay koyoo.» Amma a mana koy. ³¹ Ihinkaa ra, affoo ka nga baabaa ibaayoo tee?» I nee: «Ijinaa.» Isa nee i se: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, *alkaasidikey nda woykuurey ga war jin ka huru Irkoy *Laamaa ra. ³² Zama Yehiya kaa war do nda fondo űerrantaa, war mana naanay a. Amma alkaasidikey nda woykuurey naanay a. De mo ba kaŋ war dii woo, war mana kokor ka nimsi ka naanay a.»

Alaneb faaroo beerikey filla yaasayantaa

(Marku 12.1–12; Luka 20.9–19)

³³ «Wa haŋajer filla yaasayante foo se koyne. Aru foo kaŋ hugukoy no, a na *alaneb faari tee. A na cete cin k'a wanga. A na nongu fanűi kaŋ ra i ga tuuri-izey motti. A na soorohugu kuku cin^b. Woo banda ga, a na faaroo naŋ beerikawyan kone, de a naaru. ³⁴ Kaŋ hegaa waatoo man, a na nga tamey sanba beerikey do hala nga ma duu faari-izey ra. ³⁵ Beerikey na tamey dii ka affoo kar, ka affoo wii, ka affaa warra nda tondi k'a wii. ³⁶ A yee koyne ka tam fooyan kaŋ boobo nda ijinawey sanba. I na taka follokaa tee i se. ³⁷ Woo kul banda ga, a na nga iz'aroo sanba i do, a nee: «I g'ay iz'aroo beerandi.» ³⁸ Amma kaŋ beerikey ga dii iz'aroo, i nee cere se: «Woo ti tubukaa. Wa kaa, ir m'a wii, ir ma nga tubuhayaa taa.» ³⁹ I n'a dii, i n'a warra taray k'a kaa faaroo ra, i n'a wii. ⁴⁰ Nda faaroo koyoo kaa, macin no a g'a tee beerikey wey se?» ⁴¹ I nee a se: «A ga boro laaley wey halaci laala. A ga faaroo yeeti beerikaw tanayan se kaŋ g'a noo faari-izey hegaa waati.»

⁴² Isa nee i se: «War mana bay ka woo caw *Citaaboo ra wala:

űTondoo kaŋ cinakey n'a fur,
nga no ka tee hugoo kanjoo tondoo.

Ir Koyoo ka baa woo ma tee,
alaabiina no ir moŋey cire!^c

^b21.33 Soorohugu no kaŋ ga lakkakey ga űigi ka faaroo hawgay.

^c21.42 Zabur 118.22–23.

⁴³Woo se ay ga nee war se, Irkoy *Laamaa ga hun war kone, de a ga nondi jama foo se kaṅ ga albaha tee Laamaa se. ⁴⁴[De mo boro kaṅ kaṅ tondoo woo boṅ ga say. Boro kaṅ ga a kaṅ ga motti.]»

⁴⁵Kaṅ *sargari juwalkey jineborey nda *Fariziyeney maa nga filla yaasayantey, i bay kaṅ ngi ga a goo. ⁴⁶I ceeci ngi m'a dii, amma i hunbur jamaa, zama jamaa mm'a dii annabi.

Hoyandikey filla yaasayantaa

(Luka 14.15–24)

22¹ Isa yee ka zaabi ka šelaŋ i se nda filla yaasayante ka nee: ² «Beenaa *Laamaa ga hima nda kokoy kaŋ na hijjay hoyandi tee nga iz'aroo se. ³ A na nga tamey sanba i ma hoyandikey cee. Amma hoyandikey mana baa ngi ma koy. ⁴ A yee koyne ka tam fooyaŋ sanba ka nee: «Wa nee hoyandikey se: «Nga ne, ay ŋaahayaa soolu. Ay yaarey nda ag'alman naasey koosandi. Hayey kul soolu. Wa kaa hijjaa ra.» ⁵ Amma i mana hoyandoo daŋ assal, affoo kul koy nga fondaa ra. Affooyaŋ koy ngi faarey ra, affooyaŋ ngi maamalaa ra. ⁶ Wey kaŋ cindi na tamey dii k'i zarabi k'i wii. ⁷ Kokoyoo futu, a na nga soojeŋ sanba i ma borowikey din halaci ka ngi koyraa ton. ⁸ Woo banda ga, a nee nga tamey se: «ŋaahayey soolu, amma hoyandikey mana hima nda a. ⁹ Adiŋi wa koy nongey kaŋ ra fondawey ga cere kubay, boro kul kaŋ war n'a gar no din, war m'a cee a ma kaa hijjaa ra.» ¹⁰ Tamey din fatta ka koy fondawey bande ka borey kul marga kaŋ i duu ey, ilaala nda ihenna. Hijjaa hugoo too.

¹¹ Kokoyoo huru ka dii hoyandikey, a dii affoo kaŋ ga hijjaa hoyandoo darbaa sii. ¹² A nee a se: «Ay ceroo, taka foo nda ni huru ne ra hijjaa hoyandoo darbaa sii ni jindoo ra?» Boraa dangay suk. ¹³ Kokoyoo nee tamey se: «Wa cewey nda kabey haw, war m'a warra taray, taray kubaa ra. No din ra hēeni nda hijekaamayan ga tee.» ¹⁴ Zama boro boobo goo no kaŋ ciyandi, amma Irkoy boro suubantey ga kacca.»

Alkaasoo kaŋ ga banandi kokoy beeroo se

(Marku 12.13–17; Luka 20.20–26)

¹⁵ Woo banda ga, *Fariziyeŋey koy cere guna ka dii taka kaŋ nda ngi na Isa dii nda nga meeŋenoo. ¹⁶ I na ngi taalibey nda *Herod kondaa borey sanba a do ka nee: «Alfagaa, ir ga bay kaŋ cimiharkaw ti ni, n'ga Irkoy fondaa cawandi nda cimi, koyne mo n'si hunbur boro kul. N'si borey ndumey guna. ¹⁷ Adiŋi ir bayrandi woo kaŋ n'g'a hongu. A ga hima alkaasi ma banandi kokoy beeroo se wala a si hima?» ¹⁸ Isa na ngi laalayyanoo bay, a nee: «Macin se war g'ay sii, almunafikey? ¹⁹ Wa alkaasoo nooroo cebe ya ne.» I kate a se nzorfu kaaray tamma foo. ²⁰ A nee i se: «May biyoo nda nga maŋoo ti woo?» ²¹ I nee a se: «Kokoy beeroo.» Waatoo din a nee i se: «Adiŋi wa kokoy beeroo hayey noo kokoy beeroo se, Irkoy waney, war m'i noo Irkoy se.» ²² Boŋey haw nda woo kaŋ i maar'a, i na Isa naŋ ka koy.

Hāayan bukawey tunyanoo ga

(Marku 12.18–27; Luka 20.27–40)

²³ Zaari follokaa ra, *Sadusiyeŋey kaŋ ga nee tunyan si bara man Isa, i n'a hāa ²⁴ ka nee: «Alfagaa, Musa nee: «Nda aru buu a mana duu ize, nga armaa ga hijja woyoo hala a ma duu bukaa se ize.»^d ²⁵ Arma iyye bay ka bara ir ra, ijjinaa hijji, a buu a mana duu ize. Armaa na wandoo zaa. ²⁶ Takaa din da ihinkantoo, ihinzantoo hala iyyantoo ga. ²⁷ I kul dumaa ga, woyoo mo buu. ²⁸ Adiŋi tunyanoo hane, iyyaa ra, may se a ga tee wande? Zama i kul hijji a ka bisa.»

²⁹ Isa zaabi ka nee i se: «War dere, war si *Citaaboo bay, war si Irkoy hinoo bay. ³⁰ Zama tunyanoo hane, arey si hijji, woyey si nondi hijjay. Amma i mma tee sanda almalaykayaŋ beenaa ra. ³¹ Bukawey tunyanoo ŋenoo ga, war mana bay ka hayaa caw kaŋ Irkoy n'a har war se: ³² «Agay ti Ibrahima Koyoo, Isiyaka Koyoo, Yakuba Koyoo?»^e Irkoy man'ti bukawey Koyoo, baahunantey Koyoo no.» ³³ Alžamaa kaŋ ga haŋajer a se, nga cawandoo tee i se boŋhaway.

^d22.24 Alhukumoo 25.5–6.

^e22.32 Fattaroo 3.6, 15.

Yaamarey kul ibeeroo*(Marku 12.28–34; Luka 10.25–28)*

³⁴ Waatoo kaŋ *Fariziyeney maa kaŋ *Sadusiyeney dangay suk Isa jine, i na cere marga. ³⁵ Ngi affoo [kaŋ ti *ašariyaa baykaw] n'a sii k'a hāa ka nee: ³⁶ «Alfagaa, ašariyaa yaamarey kul ibeeroo ti affoo?» ³⁷ Isa nee a se: «Ma baa ni Koyoo Irkoy nda ni binoo kul, nda ni hundoo kul, nda ni lakkaloo kul.»^f ³⁸ Woo ti yaamarey kul ibeeroo, nga ti yaamar jinaa. ³⁹ Ihinkantoo ne kaŋ ga hima nda ijinaa: «Ma baa ni cinaa sanda takaa kaŋ nda n'ga baa ni boŋ.»^g ⁴⁰ Yaamar hinkaa woo ga, ašariyaa kul nda annabey ga deeja.»

Dawda yadda Almasihu ga sanda nga Koyoo*(Marku 12.35–37; Luka 20.41–44)*

⁴¹ Waatoo kaŋ *Fariziyeney marga, Isa n'i hāa ⁴² ka nee: «Macin no war g'a hongu *Almasihu ga? May ize no?» I nee a se: «*Dawda Haamaa no.» ⁴³ A nee i se: «Adiši taka foo nda Dawda Irkoy *Hundoo hinoo ra g'a cee nda Koy ka nee:

⁴⁴ Ir Koyoo nee ay Koyoo se:

“Goro ay kabe gumaa here,

hala waati kaŋ ra ay na ni iberey daŋ ni cewey cire?”^h

⁴⁵ Adiši nda Dawda g'a cee nda Koy, taka foo nda a ga tee a se Haama?» ⁴⁶ Boro kul mana hin k'a zaabi nda šenni foo. Za hanoo din, boro kul mana yadda ka hāayan fur a ga.

^f22.37 Alhukumoo 6.5.

^g22.39 Sargarey 19.18.

^h22.44 Zabur 110.1.

Wa hawgay Citaaboo baykey nda Fariziyeney ga

(Marku 12.38–39; Luka 11.43, 46; 20.45–46)

23¹ Woo banda ga, Isa šelaŋ jamaa nda nga taalibey se ² ka nee: «Musa dogoo ra *Citaaboo baykey nda *Fariziyeney koy goro. ³ Adiši haya kul kaŋ i n'a har war se, war m'a dii, war m'a tee. Amma war masi ngi teegoyey tee. Zama i si hayaa tee kaŋ i g'a har. ⁴ I ga jeeje tiŋayaŋ [kaŋ borey si hin ey] haw k'i daŋ adamizey jesej ga, amma ngi, i si baa ngi ma kabe-ize foo daŋ i se. ⁵ Ngi teegoyey kul i s'i tee kala hala adamizey ma dii ngey sabbu se. I ga ngi tiirawey tefayandi, i ga ngi kaayey miŋney buzu-buzey kukandi. ⁶ I ga baa jine gorodogey ŋaadogey nda margahugey ra. ⁷ I ga baa borey ma ngi foo nda beeray farrey ra, adamizey ma nee ngi se Rabbi.

⁸ Amma war, war masi ciyandi nda Rabbi, zama boro folloku ti war alfaŋaa, de war kul ti cere armayaŋ. ⁹ War masi nee boro kul se war Baabaa laboo ga, zama boro folloku ti war Baabaa Irkoy kaŋ goo beenaa ra. ¹⁰ War masi ciyandi nda jineboro, zama boro folloku ti war jineboraa kaŋ ti *Almasihu. ¹¹ War kul ibeeroo ga tee war tamoo. ¹² Boro kaŋ na nga boŋ jer ga yee ganda, boro kaŋ na nga boŋ yeeti ganda ga jerandi.»

Isa citi Citaaboo baykey nda Fariziyeney ga

(Marku 12.40; Luka 11.39–52; 20.45–47)

¹³ «War bone, *Citaaboo baykey nda *Fariziyeney, almunafikey, zama war ga beenaa *Laamaa daabu borey ga, war si huru, war si wey kaŋ ga baa ngi ma huru, naŋ i ma huru.

¹⁴ [War bone, Citaaboo baykey nda Fariziyeney, almunafikey, zama war ga woyey kaŋ kurŋey faati kabey koonandi. Nda war ga Irkoy ŋaaray, war si cahā ka ben hala borey ma dii war. Woo se war zukandoo ga hanse ka boobo.]

¹⁵ War bone, Citaaboo baykey nda Fariziyeney, almunafikey, zama war ga teekoo nda laboo dira ka duu boro folloku kaŋ huru alyahuudutaray. Nda a huru, war g'a tee žahannam ize cee hinka ka bisa war.

¹⁶ War bone, gongukaw danawey kaŋ ga nee: «Nda boro žee nda Irkoy *hugoo man'ti baffoo no, amma nda boro žee nda Irkoy hugoo wuragoo, nga žeeyanoo ga diyandi.» ¹⁷ Danaw saamey, affoo ti ibeeroo, wuragoo wala Irkoy hugoo kaŋ ga wuragoo henanandi? ¹⁸ War ga nee koyne: «Nda boro žee nda Irkoy hugoo man'ti baffoo no, amma nda boro žee nda sargaroo kaŋ goo sargari tonadogoo boŋ, nga žeeyanoo ga diyandi.» ¹⁹ Danawey, affoo ti ibeeroo, sargaroo wala sargari tonadogoo kaŋ ga sargaroo henanandi? ²⁰ Boro kaŋ žee nda sargari tonadogoo, žee nda a nda haya kul kaŋ goo a boŋ. ²¹ Boro kaŋ žee nda Irkoy hugoo, žee nda a nda Bora kaŋ ga goro a ra. ²² Boro kaŋ žee nda beenaa, žee nda Irkoy kokoy gorodogoo nda Bora kaŋ ga goro a ra.

²³ War bone, Citaaboo baykey nda Fariziyeney, almunafikey, zama war ga anaanawoo, nda kaabaa, nda day-day kaŋ se i ga nee kumin, *azakkaa noo Irkoy se. Amma war na *ašariyaa haya beerey naŋ kaŋ ti šerretaray, nda hinnari, nda laadirtaray. Wey ti hayey kaŋ war hima k'i tee bila nda war ma jerey naŋ. ²⁴ Gongukaw danawey kaŋ ga hamni-ize soogu k'a kaa ngi haŋhayaa ra, amma war ga yoo gon.

²⁵ War bone, Citaaboo baykey nda Fariziyeney, almunafikey, zama war ga potoo nda taasaa dumaa ŋumay, amma kuneheroo ga too nda komari nda alhawa futu. ²⁶ Fariziyen danaa, potoo gundoo ŋumay jina hala dumaa mo ma henan.

²⁷ War bone, Citaaboo baykey nda Fariziyeney, almunafikey, zama war ga hima nda *saarayyaŋ kaŋ i n'i kaarayandi, tarayheroo ga hima nda haya kaŋ ga boori,

^{123.5} I mm'i daŋ hala ngi ma duu ka hongu Irkoy yaamarey.

amma kuneheroo ga too nda bukaw biri nda žiibi dumi kul.²⁸ Taka a din da, war da mo, tarayhere war ga hima nda boro šerranteyan adamizey jine, amma kunehere war ga too nda almunafikitaray nda goy futu teeyan.

²⁹ War bone, Citaaboo baykey nda Fariziyeney, almunafikey, zama war ga annabey saarawey cin ka boro šerrantey saarawey taalam,³⁰ de war ga nee: «Nda a gar ir mma bara ir kaagey zamanoo ra, ir si hanga ey ka annabey kurey mun.»³¹ Woo ra war mma seedetaray tee war boŋ ga kaŋ annabey wikey izey ti war.³² War, wa hayaa kaŋ war kaagey n'a šintin ka too nga kaydogoo ga!³³ Gandakarfeɣ, gondi izey, taka foo ra war ga zuru žahannam ciitoo se?

³⁴ Woo se nga ne, ay ga annabiyan, nda lakkalkoyniyan, nda Citaaboo baykawyan sanba war ga. War ga wiiya i ra, war ga boroyan *kanji i ra, war ga affooyan barzu i ra war *margahugey ra. War g'i gurzugay koyra ka koy koyra,³⁵ hala kuri šerrantaa kaŋ mun laboo ga ma kaŋ war boŋ, m'a dii za Habila kaŋ ti boro šerrante kuroo munyanoo hala Zakariya, Barki izoo kuroo munyanoo ga kaŋ war n'a wii Irkoy hugoo nda sargari tonadogoo game.^j³⁶ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, woo kul si kaŋ kala zamanoo woo izey boŋ.»

Isa hēe Žerizalem ga

(Luka 13.34–35)

³⁷ «Žerizalem, Žerizalem kaŋ ga annabey wii, a ga tondi ka borey warra k'i wii kaŋ sanbandi a ga. Cee marje ay baa ya ni izey marga sanda takaa kaŋ nda gorgo ga nga izey marga nga fatawey cire, amma war wanji!³⁸ Nga ne, war hugoo ga naŋandi ka tee gangani furante.³⁹ Ay g'a har war se kaŋ war si dii agay koyne za sohō da hala waati kaŋ ra war ga nee: «Albarka ma bara bora a se kaŋ ga kaa ir Koyoo maapoo ga!^k»

^j23.35 Šintinoo 4.8; Taarikey 2to 24.20–22.

^k23.39 Zabur 118.26.

Isa na Irkoy hugu beeroo kayriyanoo bayrandi

(Marku 13.1–2; Luka 21.5–6)

24¹ Waatoo kaŋ Isa goo ma fatta Irkoy *hugu beeroo ra ka koy, nga taalibey man a ka hugey kaŋ goo Irkoy hugu beeroo ra cebe a se. ² A n'i zaabi ka nee: «War ga dii woo kul? Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, tondi foo si cindi affoo boŋ kaŋ si kaa ka kayra.»

Isa na gurzugawey ūintinoo bayrandi

(Marku 13.3–13; Luka 21.7–19)

³ Woo banda ga, kaŋ Isa goro *Zaytunay tondi hondoo boŋ, nga taalibey man a jere ga ka nee: «Waatoo har ir se kaŋ a ga tee, de mo macin ti ni kaayanoo nda zamanoo benantaa tammaasaa?» ⁴ Isa n'i zaabi ka nee: «Wa hawgay boro kul masi war darga, ⁵ zama boro booboyan ga kaa ay maano ga ka nee kaŋ ngi ti *Almasihu, de mo i ga boro boobo darga. ⁶ War ga kaa ka maa wonguyan nda wongu alhabayan, wa war boŋ hawgay war masi hunbur. Kala wey ma teendi, amma hala sohō man'ti benantaa no. ⁷ Ganda foo ga tun ka ganda foo wongu, laama foo ga tun ka laama foo wongu. Herayyan nda labu jijiriyan ga tee nongu boobo ra. ⁸ Wey kul man'ti kala ūintinoo, i ga hima nda hayyan kuubi jina-jinawey.

⁹ Waatoo woo, i ga war nondi zarabiyen se, i ga war wii, gandawey kul ga konna war ay maano sabbu se. ¹⁰ Alwaatoo woo, boro boobo ga murti, i ga cere nondi, i ga konna cere. ¹¹ Taari annabi boobo ga tun ka boro boobo darga. ¹² Goy futu teeyanoo booboyanoo se, boro boobo bajoo ga yee ganda. ¹³ Amma boro kaŋ gaabandi hala benantaa ga, a ga hallasi. ¹⁴ *Laamaa *Alhabar Boryaa woo ga waazandi aduŋna kul ra ka seedetaray tee gandawey kul se. Woo banda ga, benantaa no.»

Isa na zarabi beeroo waatoo bayrandi

(Marku 13.14–23; Luka 17.23–24, 37; 21.20–24)

¹⁵ «Waati kaŋ war ga dii «haya harramantaa»¹ kaŋ annabi Daniyel n'a har ga goro nongu henanantaa ra. Boro kaŋ g'a caw ma faham! ¹⁶ Waatoo din borey kaŋ goo ūude ganda ra ma zuru ka koy tondi hondey ra. ¹⁷ Boro kaŋ goo sooro boŋ masi zunbu ka hayey zaa kaŋ goo nga hugoo ra. ¹⁸ Boro kaŋ goo faarey ra masi yee ka koy nga burmusoo zaa. ¹⁹ Woyey bone kaŋ ga tee boro hinka nda wey kaŋ ga naanandi haney din. ²⁰ Wa Irkoy ŋaaray hala war zuruyanoo masi tee jiyaw ra wala *hunanzamzaari hane. ²¹ Zama waatoo din zarabi beeri ga tee kaŋ cine mana bay ka tee za aduŋna ūintinoo ga hala sohō. ūikka sii nga cine si yee ka tee. ²² Nda a gar haya nka mana kumandi zaarey din ra, boro kul si hallasi. Amma Irkoy boro suubantey maaganda se haya ga kumandi zaarey din ra. ²³ Nda boro nee war se: «*Almasihu ne, ne ra» wala: «Nga ne», war masi naanay. ²⁴ Zama taari almasihuyan nda annabiyan ga tun. I ga tammaasa beeriyan nda kayfiyan tee hala, nda a ga hin ka tee, ngi ma Irkoy boro suubantey mo darga. ²⁵ Nga ne, ay na war haŋa ūibey kaa.

²⁶ Adiši nda i nee war se: «Nga ne saajoo ra», war masi koy, «Nga ne hugoo kunehere», war masi naanay. ²⁷ Zama takaa kaŋ nda meloo ga dii waynahunay ka koy hala waynakaŋay, takaa din no *Boro-iz'aroo kaayanoo hane. ²⁸ Nongoo kaŋ ra bukaa goo, no din ra dutaley ga marga.»

Boro-iz'aroo kaayanoo

(Marku 13.24–27; Luka 21.25–28)

²⁹ «Dogoo din da zaraboo haney din banda ga,

¹24.15 Daniyel 9.27; 11.31; 12.11.

waynaa ga tee kubay,
handoo si nga gaayoo noo,
handarawey ga kaŋ ka hun beenaa ra,
beenaa hayey ga jijiri.

³⁰ Waatoo din *Boro-iz'aroo tammaasaa ga bangay beenaa ra. Aduŋŋa alkabiilawey kul ga binehēenay, de i ga dii «Boro-iz'aroo ga kaa duulawey ga ka hun beenaa ra»^m nda gaabi nda darža beeri. ³¹ A ga nga almalaykey sanba nda laati beeri hēeni beeri hala i ma nga boro suubantey marga ka hun gandraa kanje taacaa kul ga aduŋŋa boŋ foo ga ka koy boŋ faa ga.»

Bayraa kaŋ jeejayanŋoo g'a noo

(Marku 13.28–31; Luka 21.29–33)

³² «Wa faham bayraa se kaŋ jeejayanŋoo g'a noo. Za tuuroo kabey subey ban, i na fita taagayan tee, war ga bay kaŋ konnoo waatoo man. ³³ Takaa din da, war mo, nda war dii hayey wey kul, war ma bay kaŋ a man, a goo koyraa miŋoo ga. ³⁴ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, zamanoo woo borey si ben hala hayey wey kul ma teendi. ³⁵ Beenaa nda laboo ga dere, amma ay meeŋenney si dere abada.»

Wa hanna cijin nda zaari

(Marku 13.32–37; Luka 17.26–30, 34–36; 21.34–36)

³⁶ «Boro kul si hanoo wala waatoo bay kaŋ hayey wey ga kaa ka tee. Almalaykey kaŋ goo beenaa ra s'a bay, *Iz'aroo s'a bay, Baabaa Irkoy hinne no ma waatoo bay. ³⁷ Hayaa kaŋ tee Nuhu zaarey hane, takaa din da no ma tee *Boro-iz'aroo kaayanoo ga. ³⁸ Haney kaŋ hari beeroo mana kaa, borey ga ŋaa i ga haŋ, i ga hijji i ga ngi izey hijjandi hala hanoo kaŋ Nuhu huru sunduku beeroo ra kaŋ tee harihii. ³⁹ I mana haya kul bay hala waatoo kaŋ ra hari beeroo kaa k'i kul tuusu. Takaa woo da cine no ma tee Boro-iz'aroo kaayanoo ga. ⁴⁰ Waatoo woo, boro hinka kaŋ goo faari ra, affaa ga zandi, affaa ga naŋandi. ⁴¹ Woy hinka kaŋ ga fufu fufutondi ga, affaa ga zandi, affaa ga naŋandi.

⁴² Adiŋi wa hanna cijin nda zaari, zama war si bay han kaŋ no war Koyoo ga kaa. ⁴³ War ma haya foo bay kaŋ ti, nda a gar hugukoy ga bay waatoo kaŋ ga zayoo ga kaa, a ga hanna, a si naŋ a ma nga hugoo kayri. ⁴⁴ Woo se war mo ma soolu, zama waatoo kaŋ war s'a hongu ra Boro-iz'aroo ga kaa.»

Tam dumi hinkaa

(Luka 12.41–48)

⁴⁵ «May ti tam laadirante lakkalkoynoo kaŋ nga koyoo g'a daŋ nga borey jine hala a m'i noo ŋaayan waatoo ra kaŋ ga hima? ⁴⁶ Tamoo din duu gomni kaŋ nga koyoo kaayanoo ga, a g'a gar a ga takaa woo tee. ⁴⁷ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, a g'a daŋ nga almanoo kul jine. ⁴⁸ Amma nda tam laala no, a nee nga boŋ se: «Ay koyoo ga gay», ⁴⁹ nda a ŋintin ka nga tam hangasiney kar, ka ŋaa ka haŋ harifutu haŋkey bande, ⁵⁰ tamoo woo koyoo ga kaa zaari kaŋ a s'a hongu ra nda waati kaŋ a s'a bay ra. ⁵¹ A g'a zukandi futu ka nga nda almunafikey tee affoo. No din ra hēeni nda hijpekaamayan ga tee.»

Hondiyaw woyaa (10) filla yaasayantaa

25 ¹«Hanoo din, beenaa *Laamaa ga hima nda hondiyaw woy (10) kanj na ngi fitillawey zaa ka fatta ka koy aruhijji taagaa kubay. ²Igguu i ra sii nda lakkal, igguu goo nda lakkal, ³zama lakkal jaŋantey na ngi fitillawey zaa, i mana jii zaa ngi bande. ⁴Amma lakkalkoyney na jii danj ngi jinawey ra ka koy nda ngi fitillawey. ⁵Kanj aruhijjoo gay a mana kaa, i kul dusungu ka jirbi. ⁶Cijjinoo gamoo ra, kaati foo tee ka nee: «Aruhijjoo ne, wa fatta k'a kubay!» ⁷Hondiyawey kul tun ka ngi fitillawey hanse. ⁸Lakkal jaŋantey nee lakkalkoyney se: «Wa ir noo war jiyey ra, zama ir fitillawey goo ma buu.» ⁹Lakkalkoyney zaabi ka nee: «Kalaa, a si too ir nda war. Wa koy maamalakey do ka day war boŋ se.» ¹⁰Waatoo kanj i koy day, aruhijjoo kaa, soolantey huru a bande hijjaa hugoo ra, i na hugoo mijoo daabu. ¹¹Kayna, hondiyawey jerey kaa ka nee: «Ir koyoo, ir koyoo, feeri ir se!» ¹²Amma a n'i zaabi ka nee: «Cimoo ne kanj ay g'a har war se, ay si war bay.» ¹³Adiŋi wa hanna cijin nda zaari, zama war si zaaroo bay, war si waatoo bay.»

Nooru talfantaa filla yaasayantaa

(Luka 19.11–27)

¹⁴«A ga hima nda boro kanj ga koy naaru. A ciya nga tamey se k'i noo nga almanoo. ¹⁵A na affoo noo *talanj guu, affoo ihinka, a na affoo noo affoo. A na affoo kul noo woo kanj bora a ga hin a, a naaru. Dogoo din da ¹⁶woo kanj duu talanj guwaa koy i ka goy, a duu igguu tana. ¹⁷Takaa din da, woo kanj duu ihinkaa, duu ihinka tana. ¹⁸Amma woo kanj duu aŋolloku koy guusu fanŋi laboo ra ka nga koyoo nooroo tugu a ra. ¹⁹Waati kuku banda ga, tamey wey koyoo kaa, a na nooroo laasaaburoo tee i bande. ²⁰Woo kanj duu talanj guwaa man, a kate ey nda igguu tana kanj a duu ey, a nee: «Ay koyoo, talanj guu no n'n'ay noo, igguu tana ne kanj ay duu ey.» ²¹Nga koyoo nee a se: «A boori, tam henna laadirantaa, ni laadir ikaccu ra, ay ga ni danj haya boobo jine, huru ir ma jaali.» ²²Woo kanj duu talanj hinkaa mo man, a nee: «Ay koyoo, talanj hinka no n'n'ay noo, ihinka tana ne kanj ay duu ey.» ²³Nga koyoo nee a se: «A boori, tam henna laadirantaa, ni laadir ikaccu ra, ay ga ni danj haya boobo jine, huru ir ma jaali.» ²⁴Woo kanj duu talanj follokaa mo man, a nee: «Ay koyoo, ay ga bay kanj boro ŋenda ti ni, n'ga hegay nongu kanj ra mana duma, n'ga marga nongu kanj ra mana saya. ²⁵Ay hunbur, ay koy ni talanjoo tugu laboo cire, ni wanoo ne.» ²⁶Nga koyoo n'a zaabi ka nee: «Tam laala fuyyantaa, n'ga bay kanj ay ga hegay nongu kanj ra ay mana duma, ay ga marga nongu kanj ra ay mana saya. ²⁷Adiŋi ni hima k'ay nooroo jisi bankoo borey do. Nga ra, nda ay kaa, ay ga duu nga nda albaha. ²⁸Wa talanjoo taa a kone k'a noo bora a se kanj kone iwoyaa (10) goo. ²⁹Zama i ga bora a noo kanj goo nda a, de a ga feeri, amma bora a kanj sii nda a, ba woo kanj a goo nda a, ga taandi. ³⁰Tamoo kanj si haya hanse w'a warra taray, taray kubaa ra. No din ra heeni nda hijnekaamayan ga tee.»

Ciitoo kanj ga teendi kayandoo hane

³¹«Waati kanj *Boro-iz'aroo kaa nga daržaa ra, nda nga almalaykey kul, a ga goro nga kokoy gorodoo daržantaa ra. ³²Gandawey kul ga marga a jine. A g'i fay-fay, sanda takaa kanj nda kurkaw ga feejey fay k'i kaa hanciney ra. ³³A ga feejey danj nga kabe gumaa here ka hanciney danj iwaawaa here.

³⁴Woo banda ga, kokoyoo ga nee borey kanj goo nga kabe gumaa here se: «Wa kaa, war kanj ay Baabaa Irkoy na albarka danj war ra. Wa *Laamaa tubu kanj soolandi war se za aduŋna daaruroo ga, ³⁵zama ay heray, war n'ay noo ya ŋaa. Ay jaw, war n'ay noo ya haŋ. Ay tee yaw, war n'ay yawzunbay. ³⁶Ay baŋi, war n'ay bankaaray. Ay

wirci, war koy ay guna. Ay huru kasa, war koy ay do.»³⁷ Waatoo din boro šerrantey g'a zaabi ka nee: «Ir Koyoo, waati foo no ir dii ni heray, ir na ni ŋandi wala ni jaw, ir na ni noo ma haŋ?»³⁸ Waati foo no ir dii ni tee yaw, ir na ni yawzunbay wala ni baji, ir na ni bankaaray?»³⁹ Waati foo no ir dii ni wirci wala ni huru kasa, ir koy ni do?»⁴⁰ Kokoyoo g'i zaabi ka nee: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, haya kul kaŋ war n'a tee ag'armey wey i kul ikaccaa affoo se, agay se war n'a tee.»

⁴¹ Woo banda ga, a ga nee borey kaŋ goo nga kabe waawaa here se: «Wa hun ay ga, dangantey! Wa koy nuune abadantaa ra kaŋ soolandi Ibilisi nda nga dontokey se, ⁴² zama ay heray, war man'ay noo ya ŋaa. Ay jaw, war man'ay noo ya haŋ. ⁴³ Ay tee yaw, war man'ay yawzunbay. Ay baji, war man'ay bankaaray. Ay wirci, ay huru kasa, war mana koy ay guna.»⁴⁴ Waatoo din ngi mo g'a zaabi ka nee: «Ir Koyoo, waati foo no ir dii ni heray wala ni jaw, wala ni tee yaw, wala ni baji, wala ni wirci, wala ni huru kasa, ir mana ni alhaadimay?»⁴⁵ Waatoo din a g'i zaabi ka nee: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, haya kul kaŋ war man'a tee ikaccey wey affoo se, agay se war man'a tee. ⁴⁶ Wey ga koy zukandi abadantaa ra, amma boro šerrantey ga koy hunayan abadantaa ra.»»

Boŋkoyney hawandifutay Isa ga

(Marku 14.1–2; Luka 22.1–2; Yehiya 11.45–53)

26¹ Waatoo kaŋ Isa na ŧenney wey kul har ka ben, a nee nga taalibey se: ² «War ga bay kaŋ ne nda jirbi hinka *Borcintaraa jingaroo ga tee, *Boro-iz'aroo ga nondi ka *kanjandi.»

³ *Sargari juwalkey jineborey nda gandaa boro beerey na cere marga sargari juwalkey jineboraa Kayif batumaa ra. ⁴ I na cere guna ka dii taka kaŋ nda ngi na Isa dii nda carmay k'a wii. ⁵ I nee: «A masi tee jingaroo ra hala alžamaa masi koy ture.»

Woy foo na turaari doori Isa boŋoo boŋ

(Marku 14.3–9; Yehiya 12.1–8)

⁶ Isa goo Betani, Simoŋ *jiraykoynoo hugoo ra. ⁷ Kaŋ a goo ŋaadogoo ra, woy foo man jeroo ga kaŋ kone tondi kaaray kulba goo. A ga too nda turaari hay ŧenda. A n'a doori Isa boŋoo boŋ. ⁸ Kaŋ taalibey dii woo, i dukur ka nee: «Cin no hasaraa woo g'a hanse? ⁹ A ga hin ka neerandi hay ŧenda ka nondi talkey se.» ¹⁰ Isa bay, a nee i se: «Macin se war ga woyoo farandi? Zama teegoy henna no a n'a tee ya ne. ¹¹ War nda talkey no waati kul, amma agay si cindi war bande waati kul. ¹² Turaaroo kaŋ a n'a doori ay gaahamoo ga, ay suturayanoo se a n'a tee. ¹³ Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, nongu kul kaŋ ra *Alhabar Boryaa woo waazandi aduŋna kul ra, hayaa kaŋ woyoo woo n'a tee mo ga harandi hala borey ma hongu woyoo.»

Žudas soolu ka Isa zanba

(Marku 14.10–11; Luka 22.3–6)

¹⁴ Woo banda ga, taalibi woy cindi hinkaa (12) affoo kaŋ se i ga nee Žudas Iskariyot koy *sargari juwalkey jineborey do ¹⁵ ka nee: «Macin no war g'a noo ya ne nda ay na Isa nondi war se?» Borey na nzorfu kaaray tamma boŋ waranza (30) kayandi a se. ¹⁶ Za waatoo woo, Žudas cindi a ga dimma henna ceeci ka Isa nondi.

Isa nda nga taalibey na jingaroo ŋaayanoo soolu

(Marku 14.12–21; Luka 22.7–14)

¹⁷ *Takulawey kaŋ ra dolobiri sii jingaroo zaari jinaa, taalibey man Isa ka nee: «Man ra n'ga baa ir ma *Borcintaraa jingaroo ŋaayanoo soolu ma ne?» ¹⁸ A nee: «Wa koy koyraa ra boro filaana do ka nee a se: «Alfagaa nee: “Ay waatoo man, ni do agay nda ay taalibey ga Borcintaraa jingaroo tee.”» ¹⁹ Taalibey na Isa yaamaroo tee, i na Borcintaraa jingaroo soolu.

Isa bayrandi kaŋ nga taalibi foo ga kaa ka nga nondi

(Marku 14.18–21; Luka 22.21–23; Yehiya 13.21–30)

²⁰ Kaŋ cijinoo too, Isa goro ŋaadogoo ra, nga nda taalibi woy cindi hinkaa (12). ²¹ Waatoo kaŋ i goo ma ŋaa, a nee: «Cimoo ne kaŋ ay g'a har war se, war affoo g'ay nondi.» ²² Ngi biney hanse ka maray, de affoo kul ŧintin ka nee a se: «Ni bay man'ti agay no, ay Koyoo?» ²³ A zaabi ka nee: «Boraa kaŋ goo ma sufa ay bande taasaa ra, woo din no m'ay nondi. ²⁴ Šikka sii, *Boro-iz'aroo ga koy nda takaa kaŋ nda hantumandi a ga *Citaaboo ra. Amma boraa bone kaŋ ga Boro-iz'aroo nondi. A baa boraa din se a masi ba huru aduŋna ra.» ²⁵ Žudas kaŋ g'a nondi zaabi ka nee: «Ni bay man'ti agay no, Rabbi?» A nee a se: «Ni hunday k'a har.»

Amaanaa kaṅ zandi nda kuri

(Marku 14.22–26; Luka 22.14–20; Korent borey bataga Ina 11.23–25)

²⁶ Waatoo kaṅ i goo ma ṅaa, Isa na takula zaa, a na albarka daṅ, a n'a dunbu. A n'a noo taalibey se ka nee: «Wa dii ka ṅaa, woo ti ay gaahamoo.» ²⁷ Woo banda ga, a na poti zaa, a na albarka daṅ. A n'a noo i se ka nee: «War kul ma haṅ a ra, ²⁸ zama woo ti ay kuroo, *amaanaa kuroo kaṅ mun boro boobo se zunubey yaafayanoo se. ²⁹ Ay ga war bayrandi kaṅ waatoo woo banda ga, ay si *alaneboo izoo haroo haṅ kala hala han kaṅ ay yee k'a haṅ taaga war bande ay Baabaa Irkoy *Laamaa ra.» ³⁰ I na baytiyaṅ don, de i fatta ka koy *Zaytuṅaṅey tondi hondoo do.

Isa bayrandi kaṅ Piyer ga nga yankar

(Marku 14.27–31; Luka 22.31–34; Yehiya 13.36–38)

³¹ Waatoo woo, Isa nee nga taalibey se: «Hō cijinoo woo, war kul ga zuru k'ay naṅ, zama a hantumandi *Citaaboo ra ka nee:

«Ay ga kurkaa kar,

de feejeṅ kaṅ goo feeji kuroo ra ga say-say.»ⁿ

³² Amma waati kaṅ ay tun koyne, ay ga koy war jine Galile.»

³³ Piyer zaabi ka nee a se: «Nda borey kul na ni naṅ, agay, ay si ni naṅ abada.»

³⁴ Isa nee a se: «Cimoo ne kaṅ ay g'a har ma ne, hō cijinoo woo hunday gorgaa si ciya jina kaṅ n'g'ay yankar cee hinza.» ³⁵ Piyer nee a se: «Ba nda ya mma buu ni bande, ay si ni yankar.» Taalibey kul mo na šenni follokaa har.

Isa mooru nga taalibey ga ka Irkoy ṅaaray

(Marku 14.32–42; Luka 22.39–46)

³⁶ Isa nda nga taalibey koy nongu foo ra kaṅ se i ga nee Getesemane. A nee i se: «Wa goro ne hala ay ga koy hetti ka Irkoy ṅaaray.» ³⁷ A na Piyer nda Zebede iz'aru hinkaa zaa nga bande, binemarayyan nda hunburay šintin ka tee a se. ³⁸ A nee i se: «Ay binoo ga hanse k'ay maray hala ay ga baa ka buu. Wa cindi ne, war ma hanna ay bande.» ³⁹ A koy jine kayna, de a na nga ndumoo sinji laboo ra ka Irkoy ṅaaray ka nee: «Ay Baabaa Irkoy, nda ay ga duu a, gurzugaa potoo woo moorandi ay ga. Amma agay ibaayoo masi tee, ni wanoo ma tee.»

⁴⁰ A yee kate taalibey do, a n'i gar i ga jirbi. A nee Piyer se: «Adiši war mana hin ka ba guuru foo hanna ay bande? ⁴¹ Wa hanna, war ma Irkoy ṅaaray hala war masi koy siyandi ka kaṅ zunubu ra. Anniya henna goo, amma gaaham sii nda gaabi.»

⁴² Isa yee koyne ka hibi i ga cee hinkantoo, a na Irkoy ṅaaray ka nee: «Ay Baabaa Irkoy, nda potoo woo si hin ka mooru agay ya n'a haṅ, ni ibaayoo ma teendi.»

⁴³ A yee kate koyne, a na taalibey gar i ga jirbi, zama jirbi se, ŋi moyey si hin ka feeri. ⁴⁴ A n'i naṅ ka koy koyne, a na Irkoy ṅaaray cee hinzantoo, šenni follokaa no a yee k'a har. ⁴⁵ Woo banda ga, a koy taalibey do ka nee i se: «Adiši war mma jirbi, war mma hunanzam! Waatoo ne ka too, *Boro-iz'aroo ga kaṅ zunubantey kabey ra. ⁴⁶ Wa tun, ir ma koy! Bora a kaṅ g'ay nondi ne ka man.»

Takaa kaṅ nda Isa diyandi

(Marku 14.43–50; Luka 22.47–53; Yehiya 18.3–12)

⁴⁷ Isa goo ma šelaṅ da kaṅ Žudas, taalibi woy cindi hinkaa (12) affoo ne ka kaa, nga nda alžama beeri kaṅ kone takubayaṅ nda gobuyaṅ goo. I mana hun kala *sargari juwalkey jineborey nda gandaa boro beerey do. ⁴⁸ Bora a kaṅ g'a nondi nk'i noo tammaasa, a nee: «Bora a kaṅ ay g'a summu, nga no. W'a dii.» ⁴⁹ Dogoo din da a man Isa ka nee: «Ay ga sallam ni ga, Rabbi!» A n'a summu. ⁵⁰ Amma Isa nee

ⁿ26.31 Zakariya 13.7.

a se: «Ay ceroo, cin ti woo kaŋ ni kaa k'a tee?» Woo banda ga, borey man Isa ka kabe fur a ga k'a dii. ⁵¹ Borey kaŋ goo Isa bande, affoo ne ka nga takubaa hoobu ka sargari juwalkey jineboraa tamoo kar ka hanjaa kaa. ⁵² Waatoo din Isa nee a se: «Ni takubaa yeeti dogoo ra, zama borey kul kaŋ ga takuba zaa ga halacandi nda takuba. ⁵³ Ni mma hongu kaŋ ay si hin k'ay Baabaa Irkoy ŋaaray kaŋ g'ay noo sohō da haya kaŋ bisa almalayka wongu jama woy cindi hinka (12)? ⁵⁴ Adiši taka foo nda *Citaaboo šenney ga tabati kaŋ nee takaa woo ga hima ka tee?»

⁵⁵ Waatoo din Isa nee jamaa se: «War kaa ay ga nda takubayanŋ nda gobuyanŋ k'ay dii sanda zay beeri. Zaari kul ay ga goro ka cawandi Irkoy *hugu beeroo ra, war mana bay k'ay dii. ⁵⁶ Woo kul teendi hala annabey citaabey šenney ma tabati.» Woo banda ga, taalibey kul zuru k'a naŋ.

Isa daŋandi hoyraykey margaroo jine

(Marku 14.53–65; Luka 22.54–55, 63–71; Yehiya 18.13–14, 19–24)

⁵⁷ Borey kaŋ na Isa dii n'a ka koy *sargari juwalkey jineboraa Kayif do, no din ra *Citaaboo baykey nda boro beerey ga marga. ⁵⁸ Piyer goo nongu mooro ra, a hanga Isa hala nga ma huru sargari juwalkey jineboraa batumaa ra ka goro lakkalkey bande ka dii hayaa woo benantaa.

⁵⁹ Sargari juwalkey jineborey nda *hoyraykey margaroo kul ga ceeci ŋgi ma duu taari seedetaray kaŋ Isa na goy futu tee, hala a ma wiiyandi. ⁶⁰ Amma i mana duu baffoo, ba kaŋ taari seede boobo bangay. Woo kul banda ga, boro hinka man ey ⁶¹ ka nee: «Woo nee: «Ay ga hin ka Irkoy *hugoo kayri, de jirbi hinza ra y'a cin.»» ⁶² Sargari juwalkey jineboraa tun ka nee Isa se: «N'si haya kul har haye ra kaŋ seedewey g'i har ni ga?» ⁶³ Amma Isa mana tuuru. Sargari juwalkey jineboraa nee a se: «Ay n'a kar ni ga nda Irkoy hunantaa kala m'ir bayrandi nda ni ti *Almasihu, Irkoy *Iz'aroo.» ⁶⁴ Isa nee a se: «Ni hunday k'a har. Ay g'a har war se mo kaŋ hō banda ga, war ga dii *Boro-iz'aroo ga goro Hinikoyoo kabe gumaa ga¹ ka «kaa duulawey ga ka hun beenaa ra.»» ⁶⁵ Waatoo din sargari juwalkey jineboraa na nga darbawey kottu. A nee: «A na Irkoy wow! Cin no ir g'a tee seede se koynes? Nga ne, sohō war maa woyyanoo. ⁶⁶ Macin no war nee?» I n'a zaabi ka nee: «A ga hima ka wiiyandi.»

⁶⁷ Woo banda ga, i tufa ndumoo ga ka kabe k'a kar, i n'a saŋ ⁶⁸ ka nee: «Annabitaray tee, Almasihu! May ka ni kar?»

Piyer na Isa yankar

(Marku 14.66–72; Luka 22.56–62; Yehiya 18.15–18, 25–27)

⁶⁹ Piyer goo ma goro taray batumaa ra, koŋŋa woy-ize foo man a ka nee: «Ni mo cindi Isa Galile boraa bande.» ⁷⁰ Amma a n'a yankar borey kul jine ka nee: «Ay si hayaa bay kaŋ n'ga baa m'a har.» ⁷¹ Piyer goo ma koy hugoo miŋoo here, koŋŋa foo dii a, a nee borey kaŋ goo no se: «Woo cindi Isa Nazaret boraa bande.» ⁷² A žee ka yee k'a yankar ka nee: «Ay si boraa woo bay.» ⁷³ Kayna, borey kaŋ goo no din man Piyer ka nee a se: «Nda cimi, ni mo, ni goo i ra, zama ni deene šennoo no m'a cebe.» ⁷⁴ A šintin ka nga boŋ danga ka žee ka nee: «Ay si boraa woo bay.» Dogoo din da gorgaa ciya. ⁷⁵ Waatoo din Piyer hongu šennoo kaŋ Isa n'a har kaŋ ti: «Gorgaa si ciya jina kaŋ n'g'ay yankar cee hinza.»^o Woo banda ga, a fatta ka hēe ka zana.

¹26.64 Zabur 110.1.

^o26.64 Daniyel 7.13.

^o26.75 Sorro 34to.

I na Isa ka koy gofornor Pilat do

(Marku 15.1; Luka 23.1–2; Yehiya 18.28–32)

27¹ Subbaahi tayaa ra, *sargari juwalkey jineborey nda gandaa boro beerey na cere guna ka dii taka kaɗ nda ngi na Isa wii. ²I na Isa haw, i n'a gongu ka koy a daɗ *Pilat kaboo ra kaɗ ti gofornoroo.

Žudas na nga boɗ wii

(Teegoyey 1.18–19)

³Woo banda ga, Žudas kaɗ na Isa nondi dii kaɗ i kayandi kaɗ a ga wiiyandi, a nimsi, a na nzorfu kaaray tamma boɗ waranzaa (30) yeeti *sargari juwalkey jineborey nda boro beerey ga ⁴ka nee: «Ay duu zunubu ka bora a kaɗ mana haya kul tee nondi.» I nee: «Ir baa foo? Woo ti ni šenni.» ⁵Žudas na noorey warra Irkoy *hugoo ra, a hun no din ka koy nga boɗ deejii ka buu. ⁶Sargari juwalkey jineborey na noorey kuuna ka nee: «A si hima noorey wey ma daɗandi Irkoy hugoo almanoo ra, zama kuri hay no.» ⁷I na cere guna ka kayandi kaɗ ngi ma yoonaa faaroo day nda ey, k'a tee yawey se *saaray. ⁸Woo se hala hō i ga nee faaroo din se kuroo hayoo faaroo. ⁹Waatoo din hayaa kaɗ annabi Žeremi dontandi a m'a har tabati kaɗ ti: «I na nzorfu kaaray tamma boɗ waranzaa (30) zaa, hayoo alkadaroo kaɗ nda Izirayel borey n'a himandi. ¹⁰I na nooroo noo a ma tee yoonaa faaroo sanda takaa kaɗ nda ir Koyoo n'ay yaamar.»^P

Pilat ga Isa hāa

(Marku 15.2–5; Luka 23.3–5; Yehiya 18.33–38)

¹¹I na Isa ka koy gofornoroo jine. Gofornoroo n'a hāa ka nee: «Ni ti Alyahuudey kokoyoo wala?» Isa nee: «Ni hunday k'a har.» ¹²Kaɗ *sargari juwalkey jineborey nda boro beerey daɗ a ga, a mana baffoo ka zaabi. ¹³Waatoo din *Pilat nee a se: «N'si maa hayey kul kaɗ i g'i daɗ ni ga?» ¹⁴Isa man'a zaabi ba ngi šenni folloku ga, woo ti haya kaɗ hanse ka gofornoroo boɗoo haw.

I na Isa zukandi ka nee i m'a wii

(Marku 15.6–15; Luka 23.13–25; Yehiya 18.39–19.16)

¹⁵Jingar kul ga, gofornoroo ga doona ka kasa-ize foo taɗ kaɗ kan jamaa se. ¹⁶Boro foo goo kasaa ra kaɗ goo nda maa, i ga nee a se [Isa] Barabas. ¹⁷Waatoo kaɗ borey marga, *Pilat nee i se: «May no war ga baa y'a fur war se, [Isa kaɗ se i ga nee] Barabas wala Isa kaɗ se i ga nee *Almasihu?» ¹⁸A ga bay kaɗ canseyan ka kate i ma Isa daɗ nga kaboo ra. ¹⁹Kaɗ Pilat goro ciitidogoo ra, wandoo donto ka nee a se: «Haya kul masi huru ni nda boro šerrantaa woo game. Hō ay hanse ka zarabi handiri ra nga maaganda se.»

²⁰*Sargari juwalkey jineborey nda boro beerey šennoo na jamaa boɗey dii kaɗ i ma Barabas wiri, i ma Isa halaci. ²¹Gofornoroo yee ka šennoo zaa ka nee i se: «Affoo no war ga baa y'a fur war se ihinkaa ra?» I nee: «Barabas.» ²²Pilat nee i se: «Macin no y'a tee Isa se kaɗ se i ga nee Almasihu?» I kul nee: «A ma *kanjandi.» ²³A nee: «Macin ti goy futaa kaɗ a n'a tee?» Borey kaati ka tonton ka nee: «A ma kanjandi.» ²⁴Kaɗ Pilat ga dii kaɗ nga si duu fondo, hoolaa mma koy de a ga tonton, a na hari zaa ka nga kabey numay alžamaa jine ka nee: «Ay ga henan boro šerrantaa woo kuroo munyanoo ra. A goo war jine.» ²⁵Alžamaa kul zaabi ka nee: «Nga hundoo alhakoo ma kaɗ ir nda ir izey boɗ!» ²⁶Woo banda ga, Pilat na Barabas taɗ i se. Amma a na Isa barzu jina, a duu k'a noo hala a ma kanjandi.

Soojey na Isa poojoo

(Marku 15.16–20; Luka 23.11; Yehiya 19.2–3)

²⁷ Woo banda ga, goforneroo soojey na Isa dii k'a ka koy goforneroo tuujidogoo ra, soojey kul n'a kuubi k'a bere. ²⁸ I na nga darbawey kaa jindoo ra ka kaayi beeri ciray zaram^r daɗ a ga. ²⁹ I na tuuri fita karjikoyniyan tur k'i tee kokoy fuula k'a daɗ boɗoo ra. I na kakaaru daɗ kabe gumaa ra ka sujudu a jine k'a poojoo ka nee: «Iɗ ga sallam ni ga, Alyahuudey kokoyoo!» ³⁰ I tufa a ga ka kakaaroo taa k'a kar boɗoo ra. ³¹ Kaɗ i n'a poojoo, i na kaayi beeri ciraa kaa a ga ka nga darbawey yeeti a ga. Woo banda ga, i n'a ka koy k'a *kanji.

Isa kanjandiyanoo

(Marku 15.21–32; Luka 23.26–43; Yehiya 19.17–27)

³² Waatoo kaɗ i ga fatta ka koy, i na aru foo kubay kaɗ koyraa ti Siren, maapoo ti Simon. I n'a gaabi a ma Isa *kanjandibundoo jere. ³³ Kaɗ i too nongu foo kaɗ se i ga nee Golgota kaɗ maanaa ti «Boɗgaasoo dogoo», ³⁴ i n'a noo *alaneb hari moora kaɗ ra tay goo^s, a n'a taba, a wanji k'a haɗ. ³⁵ Waatoo kaɗ i n'a *kanji ka ben, i na *alkurra kar ka nga bankaarawey zamna cere game. ³⁶ Woo banda ga, i goro no din k'a hawgay. ³⁷ I na hantum daɗ boɗoo se beene kaɗ ga hayaa cebe kaɗ i n'a daɗ a ga kaɗ ti: «Woo ti Isa, Alyahuudey kokoyoo.» ³⁸ I na zay beeri hinka kanji a bande, affoo nga kabe gumaa here, affaa nga kabe waawaa here.

³⁹ Bisakey g'a wow, i ga ngi boɗey zinji-zinji, ⁴⁰ ka nee: «Ni kaɗ ga Irkoy *hugoo kayri k'a cin jirbi hinza ra, ni boɗ hallasi! Nda Irkoy *Iz'aroo ti ni, zunbu kanjandibundoo ga!» ⁴¹ *Sargari juwalkey jineborey mo g'a poojoo *Citaaboo baykey nda boro beerey bande ka nee: ⁴² «A na boroyan hallasi, a si hin ka nga boɗ hallasi. Izirayel kokoyoo no, a ma zunbu sohō da kanjandibundoo ga, woo ra ir ga naanay a. ⁴³ A na nga boɗ talfi Irkoy ga. Sohō a m'a feeri ya, nda a ga bag'a, zama a nee: «Irkoy Iz'aroo ti agay.» ⁴⁴ Takaa din da, zay beerey kaɗ kanjandi Isa bande mo g'a wow.

Isa buuyanoo

(Marku 15.33–41; Luka 23.44–49; Yehiya 19.28–30)

⁴⁵ Za guuru woy cindi hinkantoo (12to) ga, kubay tee laboo kul ga hala guuru hinzantoo ga. ⁴⁶ Guuru hinzantoo dimma ga, Isa na jinde jer ka kaati ka nee: «Eli, Eli, lama sabaktani?» Šennoo woo maanaa ti: «Ay Koyoo, ay Koyoo, macin se n'n'ay naɗ?»^s ⁴⁷ Boroyan kaɗ goo no maa a se, de i nee: «Ilyasu se woo ga ciya.» ⁴⁸ Dogoo din da ngi affoo zuru ka koy zaara sufa k'a too nda binegar k'a didiji dii ga k'a noo a se a ma haɗ. ⁴⁹ Cindey nee: «Naɗ, ir ma dii wala Ilyasu ga kaa k'a hallasi.» ⁵⁰ Isa yee koyne ka jinde jer ka kaati, hundoo hun.

⁵¹ Nga ne, Irkoy *hugoo ridowoo^t kottu za beene hala ganda ka tee ihinka. Laboo jijiri, tondey kayri. ⁵² *Saarawey feerandi, Irkoy boro henanante booboyan kaɗ faati tun. ⁵³ I fatta saarawey ra, Isa tunyanoo banda ga, i huru koyra henanantaa^u ra. I bangay boro boobo se. ⁵⁴ Jalakoynoo nda borey kaɗ goo a bande ka Isa hawgay dii laboo jijiroo nda hayey kaɗ tee, i hanse ka hunbur, de i nee: «Nda cimi, woo Irkoy *Iz'aroo no.» ⁵⁵ Woy boobo goo no din nongu mooro ra, i ga honnay. I hanga Isa

^r27.28 Šukkaa woo dumoo no ma tee kokoyey se kaayi.

^s27.34 A mma kumandi boro doroo ra.

^š27.46 Šennoo woo mana harandi kala Ebere šenni ra, Zabur 22.2.

^t27.51 Ridowoo no kaɗ ga nongu henanantaa nda nongu henanantey ihenanantaa fay.

^u27.53 Koyraa ti Žerizalem.

bande za Galile k'a alhaadimay. ⁵⁶ Maryama Magdala bora, nda Maryama kaŋ ti Žak nda Isufi jaa, nda Zebede iz'arey jaa goo woyey din ra.

Isa daŋandi saaraa ra

(Marku 15.42–47; Luka 23.50–56; Yehiya 19.38–42)

⁵⁷ Waatoo kaŋ cijinoo too, almankoyini foo kaa kaŋ ti Arimate koyraa boro kaŋ maɗɗoo ti Isufi, nga mo tee Isa taalibi. ⁵⁸ Aroo woo koy *Pilata do ka Isa kunturoo wiri a ga. Pilat daŋ kaŋ i m'a noo a se. ⁵⁹ Isufi na kunturoo zaa k'a didiji kasance kaaray ra. ⁶⁰ A n'a daŋ *saaray taagaa ra kaŋ a n'a kaa nga boŋ se tondoo ra. A na tondi beeri foo gunguray ka saaraa miŋoo daabu, a koy. ⁶¹ Maryama Magdala bora nda Maryama faa goo noo din, i mana goro kala saaraa tenje.

Saaraa lakkalyanoo

⁶² Subaa kaŋ ti hanoo kaŋ goo *hunanzamzaaroo soolurey zaaroo duma ga, *sargari juwalkey jineborey nda *Fariziyeney marga *Pilata do ⁶³ ka nee: «Ir koyoo, ir hongu a kaŋ dargantaa woo, waatoo kaŋ a ga huna, a nee: «Jirbi hinza banda ga, ay ga tun.» ⁶⁴ Adiši daŋ kaŋ *saaraa ma lakkalandi hala jirbi hinzantoo ga, nga taalibey masi kaa ka koy kunturoo zay ka nee jamaa se kaŋ a tun bukawey ra. Darga kokorantaa woo ga jaase ijinaa.» ⁶⁵ Pilat nee i se: «Wa lakkalkawyaŋ zaa, wa koy a ma lakkalandi nda war hinoo kul.» ⁶⁶ I koy taka guna kaŋ nda saaraa lakkalyanoo ga tee. I na tammaasa daŋ tondoo ga, ka lakkalkawyaŋ daŋ.

Isa tunyanoo

(Marku 16.1–10; Luka 24.1–12; Yehiya 20.1–10)

28¹ *Hunanzamzaaroo banda ga, jirbiyyaa zaari jinaa kaŋ ti alhadoo, alfazaroo ra, Maryama Magdala bora a nda Maryama faa koy *saaraa guna. ² Labu jijiri beeri ne ka tee, zama ir Koyoo almalayka foo zunbu ka hun beenaa ra ka kaa ka tondoo gunguray ka goro a boŋ. ³ Almalaykaa alhaaloo ga hima nda meli, de nga darbaa ga kaaray ma nee waa. ⁴ Hawgaykey jijiri hunburay se, de i tee sanda bukawayŋ. ⁵ Almalaykaa na ŋennoo zaa ka nee woyey se: «War, war masi hunbur, zama ay ga bay kaŋ Isa kaŋ *kanjandi no war g'a ceeci. ⁶ A sii ne, zama a tun nda takaa kaŋ nda a n'a har. Wa kaa ka dii nongoo kaŋ ra a cindi ka kani. ⁷ Wa cahā ka koy nee nga taalibey se kaŋ a tun bukaway ra. Nga ne, a ga koy war jine Galile, no din ra war ga dii a. Nga ne, ay n'a har war se.»

⁸ Nda cahāyan i mooru saaraa nda hunburay nda jaali beeri ka zuru ka koy a bayrandi nga taalibey se. ⁹ Isa ne k'i kubay, a nee: «Ay ga sallam war ga.» I man Isa ka cewey dii ka sujudu a se. ¹⁰ Woo banda ga, Isa nee woyey se: «War masi hunbur, wa koy alhabaroo too ag'armey se, i ma koy Galile, no din ra i ga dii agay.»

Hayaa kaŋ lakkalkey n'a filla

¹¹ Waatoo kaŋ woyey goo ma koy, nga ne, lakkalkey ra, boroyan huru koyraa ra ka hayaa kul kaŋ tee bayrandi *sargari juwalkey jineborey se. ¹² Sargari juwalkey jineborey nda boro beerey na cere guna ka waafaku ka soojey noo nooru beeri, ¹³ ka nee: «Wa nee: «Nga taalibey ka kaa cijinoo ra k'a zay waatoo kaŋ ir ga jirbi.» ¹⁴ Nda goforneroo maa woo, ir, ir g'a dangayandi ka taka tee kaŋ ra baffoo si duu war.» ¹⁵ Soojey na nooroo dii ka takaa tee kaŋ harandi i se. ŋennoo woo ga deedandi hala hō Alyahuudey do.

Isa bangay nga taalibi woy cindi faa (11) se

(Marku 16.14–18; Luka 24.36–49; Yehiya 20.19–23; Teegoyey 1.6–8)

¹⁶ Taalibi woy cindi faa (11) koy Galile, tondi hondoo boŋ kaŋ Isa n'a har i se. ¹⁷ Waatoo kaŋ i dii Isa, i sujudu a jine, amma affooyan ŋikka. ¹⁸ Isa man ey, a ŋelaŋ i se ka nee: «Hini timmante nondi ya ne beenaa nda laboo ga. ¹⁹ Adiŋi wa koy dumey kul tee taalibiyay k'i *batize Baabaa Irkoy, nda *Iz'aroo, nda *Hundi Henanantaa maaŋoo ga ²⁰ k'i cawandi i ma hayey kul dii kaŋ nda ay na war yaamar. Nga ne, ay goo war bande zaari kul hala zamanoo benantaa ga.»